

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Vokopni se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za Inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dejstva.

Glasi g. dr. Žerjava se še vedno trudi, kako bi opravičilo grdo gonjo, ki jo je bilo začelo proti ljubljanskemu škofu, a je naletelo na enoglasen odpor cele honeste slovenske javnosti. Po metodi gospoda Voltaira ponavlja eno in isto, da bi se vsaj nekaj prišlo. In na vsak način bi »Jutro« rado prepričalo javnost, da ni protikotoliško kakor tudi ne »Domovina«, da je torej ljubljanski škof ti dve dični katoliški glasili po krivici obsodil.

Predvsem trobi dr. Žerjavov organ naprej, da so škofove besede bile govorne, oziroma pisane s političnega stališča ne pa z verskega. Dokazuje pa ostane kakor vedno dolžno. Če je škof dejal, da ima vera s politiko premnogo posla, je to neizpodbitna istina, kajti, ako bi vera s politiko ne imela posla, potem bi bilo čisto nerazumljivo, zakaj »Jutro«, ki je glasilo politične stranke, katoliško vero neprestano napada. Torej mora že nekaj posla imeti, če sploh še velja pri »Jutru« kakšna logika. Zveza med vero in politiko pa je ta, da je tudi politika podvržena načelom krščanske morale.

Prav tako je brez vsake logike, če »Jutro« izvaja iz škofovih besed, da zastopa protestant Šiftr v politiki edino prava načela, da govori to škof kot strankar, ne pa kot nadpastir. Saj protestant Šiftr v resnici v politiki zastopa edino pravo načelo, da bodi državno življenje naslonjeno na krščanska etična načela. Zato n. pr. smejo katoliški škofje in duhovniki kakor tudi laiki v Angliji voliti protestantske kandidate v parlament in jih tudi dejansko volijo, če stoji glede državnega življenja na pozitivnem krščanskem stališču, do čim ne bi smeli voliti in tudi ne bi volili kandidatov, ki bi bili sicer katoliški po imenu, v resnici pa pristaši »Jutrovih« nazorov. Smeli bi voliti celo budista ali pa recimo Mahatmo Gandija, ker se njegova etična načela v tem pogledu strinjajo s krščanskimi, ako bi ne bilo njemu v tem oziru enakovrednega drugega, pa naj bi bil ta magari katolik po krstnem listu. »Jutrova« logika je torej popolnoma piškava.

»Jutro« se skuša izkomatati tudi s tem, da se sklicuje na to, da škof ni izrecno povedal, s čim da se je demokrasko časopisje pregrešilo proti verskim dogmam. Saj je to vendar tako notorično, da ni treba še natančneje razkladati. Ali je »Jutro« tajilo krščan-ko razodetje ali ni? Ali je tajilo posmrtno življenje ali ni? Ali je tajilo nepogrešljivost papeža v verskih zadevah ali ni? Končno pa direktno tajenje niti ni potrebno; dosti je, da je duh tega časopisja popolnoma protikotoliški, da indirektno kotolištvo smeši in v nič devlje, da skuša svoje bravce na zvit način od katoliške resnice odvrčati. Saj je to veliko bolj nevarno nego direktno in odkrito negiranje verskih resnic. In zato je bil škof tem bolj upravičen, da je svoje vernike svaril pred časopisjem, ki na zahrbtn način izpodkopa vero in ljubezen do katoliške Cerkve.

»Jutro« se zgraža nad tem, da je škof branil SLS, češ, to nima nobene zveze z vero, to je čisto političen akt, to je škof storil ne kot cerkveni nadpastir, ampak kot strankar. Zopet ni res! Škof je zavrnil krivične napade na SLS zato, ker so krivični in neresnični, to pa zato, ker hoče s tem »svobodomiselstvo« ljudstvo odvrniti od edine politične stranke v Sloveniji, ki zastopa v javnosti krščanska kulturna načela. Da ima torej škof tukaj pred očmi verski moralni blagor njemu poverjenega katoliškega ljudstva, je jasno vsakemu poštememu in nepristranskemu človeku. Seveda, če bi škof branil SDS, bi »Jutro« ne imelo ničesar proti, še pohvalilo bi škofa, da je zastavil svojo avtoriteto za edinozveličavno, najbolj kulturno in napredno, svobodomiselno in državotvorno — SDS!

Fakt je torej, da škof svojega cerkvenega dostojanstva ni zlorabil, kakor se izvoli izražati glasilo g. dr. Žerjava marveč da je po svoji krščanski vesti in nadpastirski dolžnosti v duhu cerkvenih postav svaril svoje katoliške vernike pred listi, ki se borijo zoper katoliško vero in Cerkev v zasebnem in javnem življenju. To stoji in tega ne bo utajila tudi ne dr. Žerjavova in Pivkova interpelacija. In celó popolnoma neverska »Delavska politika« je izjavila, da je vse kaj drugega kot moško in požadno, če demokraski tisk skuša zatajiti svoj lastni program!

Ninčić v dolgi avdijenci na dvoru.

TAKOJ PO PRIHODU JE ŠEL NINČIĆ NA DVOR. — PRI PAŠIĆU SE NI OGLASIL! NOVE MEDNARODNE POGODBE. — ZA VLADO ŠIROKE KOALICIJE.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Popoldne se je vrnil v Belgrad zunanji minister Ninčić. Zanimivo je, da je dr. Ninčić takoj odšel v dvor, kjer ga je sprejel kralj v avdijenco. Ninčić je ostal na dvoru dolgo časa. Pri vsem tem je značilno, da ni Ninčić najprej šel k predsedniku Pašiću. Nekateri krogi trdijo, da je Ninčić ob tej priliki kralju obširno poročal o svojem bivanju v inozemstvu in o razgovorih za zaključitev novih obrambnih zvez s Francijo

in Italijo. Trdi se, da je Ninčić naglasil, kako je radi dalekosežnosti teh dogovorov potrebno, da prevzame odgovornost za te stvari široka koalicijska vlada, ne pa vlada, kakršna je današnja. Ta Ninčićev predlog se razume kot prvi odločilen korak za rešitev latentne vladne krize, v kateri se RR vlada nahaja. Večkrat smo že naglasili, da je Ninčić najresnejši kandidat za bodočega predsednika vlade.

Kriza v vladni večini.

AFERA R. PAŠIĆ-STOJADINOVIĆ GROZI RAZBITI VLADO. — NOVI SPORI V RADIKALNEM KLUBU. — PAŠIĆ ŽIVAHNO AKTIVEN. — JOVANOVIĆ SE POSVETUJE S SVOJIMI. — SRAMOTEN STRAH RADIČEVCEV ZA OBLAST. — SEJA VODITELJEV OPOZICIJE: — OPOZICIJA ZAHTEVA POJASNILA,

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Vladni krogi sami več ne prikrivajo vznemirjenosti in odkrito pravijo, da se nahaja vlada v kritičnem položaju in da je pričakovati še pred sprejetjem proračuna dalekosežnih sprememb v notranji upravi v naši državi. Smatra se, da je neizbežno, da pride do teh sprememb in da se v tem oziru strinjajo vsi politični činitelji. Pašić dela v tem smislu, toda tako, da bi ob eventualni spremembi režima ostal on na vladni. Spor Stojadinović-Rade Pašić namerava izrabiti v svoje namene.

Danes je 40 radikalnih poslancev poslalo Pašiću poziv, da mora takoj sklicati sejo radikalnega kluba, na kateri bi se imelo razpravljati o aferi Stojadinović-Rade Pašić. Trdi se, da bo Nikola Pašić poskušal obračunati z Ljubo Jovanovićem in završiti dolgotrajno borbo med tema dvema tekmečema v radikalni stranki.

Jovanović se zadržuje zelo rezervirano kljub velikim in težkim obtožbam, ki jih je Rade Pašić v današnji »Politiki« priobčil proti Jovanoviću. Jovanović izjavlja, da nima nobene namena, da bi na obtožbe Rade Pašića odgovoril, ker so prozorne. Jovanović o tej stvari ni dal nobene izjave.

Zanimivo je, da je danes Jovanović imel

več konferenc z radikalnimi narodnimi poslanci, ki so odločni njegovi pristaši.

Nikola Pašić je nasproti svojim običajem prišel v narodno skupščino. Poklical je k sebi nekatere radikalne narodne poslance in jim razložil svoje stališče. V vrstah vladnih strank vlada velika vznemirjenost povodom te afe. Posebno se trdi, da ta afera ne bo ostala brez globokih posledic in da bo po vsej verjetnosti dovela do obsežnih sprememb v upravi države.

Opozicija še vedno mirno spremlja to skrivnostno borbo v radikalnem klubu in ne stopi na dan iz svoje rezerviranosti. Danes se je vršila konferenca opozicijskih voditeljev radi skupnega nastopa ob priliki te afe. Današnjemu sestanku so prisostvovali tudi samostojni demokratje. Opozicija bo skoro gotovo vložila na predsedništvo vlade interpelacijo o tej aferi in bo zahtevala, da se stvar pojasni in da se skupščini predloži zakon proti korupciji.

Proti bližnjim spremembam najkrepkeje delujejo radičevci, ker vidijo v krizi sedanjega položaja poraz vlade. Zato so radičevci zelo potr. Pravijo, da bodo napeli vse sile, da se sedanje stanje obdrži še nadalje.

Borba Rade Pašić - dr. Stojadinović.

ZANIMIVA VPRAŠANJA RADE PAŠIĆA. — PAŠIĆ SPRAVLJA V BORBO LJUBO JOVANOVIĆA.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Rade Pašić je v današnji »Politiki« priobčil obširno izjavo, v kateri med drugim vprašuje Stojadinovića sledeče: 1. Ali niste Vi kot državni uradnik z posebnico Ljube Jovanovića privedli k prometnemu ministru Joce Jovanoviću nekega tujega tovarnarja radi sklepanja poslov? Kakšni duševni in moralni interesi so Vas privedli do tega? 2. Ali Vam je znano, da je na poziv takratnega predsednika narodne skupščine g. Jovanovića, Vašega tasta, prišel k njemu advokat dr. Radaković in ga je Jovanović vprašal, ali je tistega dne zares šel k Vam? Ali Vam je znano, da je Radaković odgovoril Vašemu tastu, da je bil pri Vas in da Vam je svetoval, da vrnite pismo, katerega

sem pisal Stojadinoviću, katero se je na čuden način znašlo v Vaših rokah? Ali Vam je znano, da je Radaković predlagal Jovanoviću, da naj vpliva na Vas, da mu vrnete to pismo, da bi s tem odvrnili vsak sum, da je tu vmešan Jovanović? Ali Vam je znano, da je Jovanović tedaj odgovoril Radakoviću: »Ni morebiti neumen, da bi vračal zastoj, če more za to pismo dobiti 700.000 Din. 3. Ali Vam je g. Stojadinović, kaj znano o prodaji tujega društva »Cementovarne« blizu Omišlja v Dalmaciji? Ali ste se tu interesirali, čeprav ste državni uradnik? Ali veste, kaj bo rekel Marušić, predsednik upravnega odbora, in Bakić, radikalni poslanec?

Agrarna reforma kot predmet korupcije.

ŽIVAHNA RAZPRAVA O PRORAČUNU ZA AGRARNO REFORMO. — NAD 20 GOVORNIKOV. — POSL. KLEKL O AGRARNI REFORMI V PREKMURJU. — PREKMURCI TRPE, DA RADIČEVI PRIJATELJI BOGATE. — REFORMA ZA ZIDE IN KAPITALISTE.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Na današnji dopoldanski skupščinski seji je prvi govoril sam. demokrat dr. Hinko Krizman. Potem demokrat Sečero, zemljoradnik Vuković, dalje Uroić (HFSS). Na popoldanski seji je govoril Mustafabeg Kapetanović (musl.), o agrarni reformi v Bosni in Hercegovini. Posebno se je pritoževal, ker se muslimanom jemlje zemlja brez odškodnine in daje kmetom. Govoril je o nagradah veleposestnikom, katerim se je zemlja odvzela. Navajal je slučaj predsednika vlade Nikola Pašića, kateremu se je odvzelo zemlje na Kosovskem polju 150 ha, v zameno pa je dobil drugo zemljo v Kosovskem okrožju.

Nato je dobil besedo poslanec Jugoslov. kluba Josip Klekl. Predvsem je kritiziral agrarno reformo v Prekmurju. Navajal je tipičen primer postopanja sedanega ministra za agrarno reformo Pavla Radića, ki nastopa proti interesom tamošnjega prebivalstva. Šu-

ponovno, zato da morejo posredovalci na račun ljudstva zaslužiti. Klasifikacija se vrši na ta način, da se zemlja, ki je bila v V. razredu, uvršča v I. razred. Poslanec navaja številne primere in izjavlja, da bo glasoval proti proračunu ministrstva za agrarno reformo, ker se vrši agrarna reforma na škodo ljudstva in na korist židov in kapitalistov.

Nato je govoril poslanec nemške stranke dr. Moser. Naglašal je krivično izvajanje agrarne reforme v Vojvodini. Radikal Kosta Gradić iz Bosne je branil Pavla Radića pred napadi o izvajanju agrarne reforme v Bosni in Hercegovini na škodo muslimanov. Ostro je napadal turške bega.

Nato se je seja zaključila. K debati o tem proračunu se je javilo nad 20 govornikov.

Dr. Gosar in Kremžar za svobodo del. zaupnikov.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Poslanca dr. Gosar in Kremžar sta vložila na ministra za socialno politiko interpelacijo radi tajne okrožnice, v kateri se zahteva od delavskih zaupnikov, ki so bili izvoljeni, da jim morajo dati delodajalec potrdilo, da so zadovoljni z njihovim izvolitvijo.

Spor v vladi zaradi amendementov.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Zvečer se je vršila seja ministrskega sveta. Razpravljali so o amendementih. Minister za finance je zapretil z ostavko, ako bi amendamenti presegli vsoto 220.000.000 Din, kolikor namreč znaša sučicit. Ako bi se amendamenti povišali, bi se popolnoma pokvarilo ravnotežje proračuna. Del radikalnih poslancev grozi, da bo glasoval proti proračunu ako se ne bi ugodilo njihovim zahtevam.

DR. NINČIĆ NE GRE NA DUNAJ.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Zunanje ministrstvo dementira vesti nekaterih tujezemskih listov, da bi imel naš zunanji minister potovati na Dunaj. Na merodajnih mestih zatrjujejo, da ta namera sploh ne obstoja, niti da se ne misli v tej smeri kaj podvzeti.

GOVORNIK NA MINISTRSKI SEDEŽ. — ČASNIKAR V JEČO

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Današnje »Vreme« javlja, da je ravnatelj lista Kosta Luković obsojen na tri mesece zapore radi tega, ker je »Vreme« priobčilo Stjepan Radićev govor do 1. nov. l. 1924. za časa Davidovićeve vlade, v katerem je Radić hudo žalil kralja. »Vreme« se šandalizira, da odgovarja njegov ravnatelj za žalitve, katere je napravil Radić, on sam pa zato ne odgovarja, ampak sedi v vladi kot kraljevi minister.

HPS V HRVATSKEM ZAGORJU.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) HPS je imela v Bedenici v Hrvatskem Zagorju sestanek, na katerem sta govorila dr. Barić in dr. Šimrak. Sestanek je pokazal, kako se HPS med hrvatskim ljudstvom v Hrvatskem Zagorju vedno bolj širi in kako seljaštvo vedno bolj zapušča Radićevo stranko.

MADJARSKA AFERA.

Budimpešta, 23. marca. (Izv.) Na današnji seji skupščine so sprejeli poročilo večine preiskovalnega odbora na znanje. Proti poročilu so glasovali socialni demokratje in radikalni. Minister za notranje zadeve Rakovsky je ponovno poudarjal, da je storil vse, da se dožene resnica o ponarejevalcih. Preiskovalnim organom ni nikdar dal nikakih naročil, katera bi ne bila v skladu z zakonom. Kot zadnji je govoril v debati grof Bethlen, ki je podal tudi poročilo o poteku dogodkov v Ženevi. Demantiral je vesti, da bi bil z dr. Benešem sklepal kake pogodbe. Tudi z drugimi državami ni ogrska delegacija sklepala nobenih paktov. Tega tudi ni mogla storiti poprej, dokler ne bo končana sanacija, ki bo zaključena v juniju.

Budimpešta, 23. marca. (Izv.) Časopisi poročajo, da je bil tehnični ravnatelj francoske banke Schuller na policiji, kjer si je ponovno ogledal oba klišeja za ponarejanje bankovcev. Izjavil je, da ni mogoče, da bi bili franki ponarejeni na ta dva klišeja, ker sta tako dobro izdelana, da bi ne bilo mogoče po njih izdelanih falzifikatov spoznati.

Budimpešta, 23. marca. (Izv.) Poslanec grof Pallavicini je bil danes na državnem pravdnistvu. Časnikarjem je izjavil, da je podal doliško izjavo o ponarejevalski aferi.

Dr. Stresemann o ženevskih dogodkih.

VIHARNA SEJA NEMŠKEGA PARLAMENTA. — DUH MIROLJUBNOSTI ZMAGUJE. — NEMČIJA SE ZAVEDA VELIKIH KORISTI, KI BI JIH IMELA OD DRUŠTVA NARODOV.

Za sejo v ponedeljek, 22. t. m. je vladalo v Berlinu posebno zanimanje. Galerije parlamenta so bile zasedene do zadnjega kota. — Splošno začudenje je vzbudilo, da poročila o poteku ženevskih konferenc ni podal kancler sam, ampak zunanji minister dr. Stresemann.

Minister je opisal predzgodovino lokarnskih pogodb in prošnjo Nemčije za vstop v Društvo narodov. Nemčija se v Društvo ni vsiljevala ampak so jo opetovano vabili. Prvo vabilo je sklenila skupščina Društva narodov iz leta 1924., drugo pa so dale države, ki so podpisale lokarnske pogodbe. Nemčija je pa je imela tehtne pomisleke proti vstopu, in se se je končno vendarle odločila zanj.

Nemška delegacija je že pred odhodom v Zenevo točno precizirala svoje stališče in vztrajala. Nemčija ni iskala v Ženevi nobene zavezanice za svoje stališče. Ni res, da bi Švedska radi Nemčije zavzemala stališče, ki je slučajno govorilo v prid Nemčije. Nemčija smatra, da se reorganizacija Društva narodov ne sme izvršiti pod utisom kakih enostranskih obljub, ampak je zato treba točnega premisleka z vidika splošnosti in konsolidacije vse mednarodne politike. Zato se Nemčija ni nikdar izjavila proti katerikoli kandidaturi za stalni sedež v svetu Društva narodov. Napačno je, da bi bila Nemčija nastopila proti Poljski ali Španski ali kakim balkanskim državi, še manj seveda, da bi Nemčija proklamirala Društvo narodov za evropsko zadevo, čeprav je izgledalo kakor da je Brazilija najvztrajnejši naš nasprotnik. Nemčija je brez omahovanja in brez ozira na desno in levo ostala zvesta svojemu principijelnemu stališču, tudi potem, ko je resignirala Švedska in Češko-slovaška in potem, ko se v drugi fazi ni več govorilo o novih stalnih sedežih, ampak samo še o nestalnih mestih Poljske in Španske.

Nemčija ni kriva, če sedanja skupščina Društva narodov ni imela uspeha. Zastopnika Francije in Anglije sta nam to izjavila. Angleško javno mnenje je bilo od začetka do konca na nemški strani. Po konferenci smo se zastopniki dogovorili, da nadaljujemo politiko, ki smo jo utemeljili v Locarnu in smatramo kakor, da bi Nemčija dejansko bila že članica Društva narodov in bi lokarnske pogodbe že stopile v veljavo.

Za Nemčijo pomeni Ženeva nov uspeh. Ni Nemčija deset dni stala pred vrati in mledovala za vstop, ampak vse druge države članice Društva so morale čakati, ker so se pogodbenice iz Locarna pogajale z Nemčijo. Soglasno je društvo narodov sklenilo, da se Nemčija sprejme ob prvi prihodnji priložnosti. Ravno ta desetdnevni boj je dokazal, da gre sedaj za odločilno in važno mesto, ki ga mora dobiti Nemčija v Društvo narodov in ki bo izredno povečalo nemško moč. Ni brez pomena, da je prva komisija Društva narodov proti tozadavnim predpisom brez preiskave soglasno ugotovila, da je Nemčija izpolnila vse mednarodne obveznosti. Za to priznanje smo se že več let borili.

Od leta 1919 se trudi Nemčija v zunanji politiki streti silno teži in pritisk, ki nam ga je naložil Versailles. Briand sam je izjavil, da ima Nemčija v Društvo narodov pravico zahtevati skrajšanje zaposedbe nemškega ozemlja. Locarno in Ženeva sta nam prinesla novih uspehov. Nič več se toliko ne govori in piše o zmagovalcih in premaganih. Veliko škodo bi bila defegacija napravila državi, če bi sledila nešetim brzojavkam, ki so zahtevale, da delegacija zapusti Ženevo. Ves svet bi nam naprtil novo krivdo, novo zgodovinsko nesrečo. Prav je, da smo vztrajali in si pridobili simpatije vseh, ki so še dvomili o naši lojalnosti obenem pa razblinili domnevo, da Nemčija v nesreči ne zna varovati svojega dostojanstva.

To so nekako glavne misli, ki jih je podal nemški zunanji minister. Desničarji so ga večkrat prekinili s hrupom in medklic. Koncem govora je kancler Stresemannu čestitajoč stisnil roko. — Socialni demokrat Breit-scheid, ki bi bil moral prvi govoriti za odobritev poročila se je odpovedal besedi.

Nemški nacjonalec grof Westarp je govoril proti in označil Društvo narodov za instrument, ki služi le za sovražno poniževanje Nemčije in nemškega naroda. Dr. Kaas (centrum) je obdolžil državnike Antante, da so zakrivali neuspeh v Ženevi. Značilno je povdaril potrebo prijateljskih odnosov z Italijo. Zavrnil je sumnjo, da bi bila Brazilija nahujkala Italija in izrazil trdno nado, da kmalu nastopi popolno prijateljstvo med nemškim in italijanskim ljudstvom.

Za vlado sta govorila tudi zastopnik nemške narodne stranke Rheinhaben in bavorske ljudske stranke grof Lerchenfeld. Zastopnik demokratov grof Bernstorff je dejal: Reforma Društva narodov je tudi v nemškem interesu. Zato hoče in mora tudi Nemčija pri tej reformi sodelovati.

Berlin, 23. marca. (Izv.) Parlament je danes z 259 glasovi proti 141 odklonil vprašanje nezaupnice. Sprejet je bil predlog nac. stranke za zaupnico vladi in prehod na dnevni red.

Francoska vlada odobrila fin. sanacijske načrte.

Proračunska debata v zbornici poteka izredno gladko.

Finančni minister Peret je predložil ministrskemu svetu svoj sanacijski načrt, ki ga je kabinet soglasno odobril.

Finančni minister taksira proračunski deficit na 4.9 milijard. S prihranki misli pridobiti 0.4 milijarde, z novimi davki Doumerjevega načrta 1.4 milijarde, 30 odstot. povišanje carinskih tarifov, zvišanje poštinskih pristojbin in cen vžigalic skupno 0.8 milijard. Nadalje predlaga minister naklado na dohodnino, ki bi prinesla 0.5 milijard novih dohodkov Prometni davek naj se po novem načrtu zviša od 1.30 odstotkov na 2 odstot., toda samo za eno leto.

Finančni minister je povdarjal, da ni drugega izhoda. Neposrednih davkov ni mogoče zviševati? Po enem letu naj se ukine prometni davek z davkom na produkcijo, ki bi se že sedaj mogel upeljati za nekatere vrste blaga. V pismu na finančno komisijo naznanja minister, da naj prihodnji finančni zakon pooblašča finančnega ministra za pobiranje prostovoljnih prispevkov za amortizacijski fond.

Zbornica razpravlja o proračunu. Za generalno debato so se skoraj vsi govorniki odpovedali besedi. Takoj je sledila specialna debata Veliko členov je zbornica sprejela brez debate Razprava o kreditih 350 milijonov za pošto in 524 milijonov za okupacijske čete v Porenju je preložena na konec vse proračunske debata.

Nekaj naprotij se je pokazalo v debati o proračunu vojnega ministrstva. Socialisti in komunisti so zahtevali takojšnje znižanje vojaške službe. Vojni minister Painleve je izjavil, da v principu ni proti skrajšanju vojaške službe, vendar pa se mora to vprašanje regulirati vsestransko s posebnim zakonom in ne preje da bo upostavljen trajni mir v Maroku in Siriji. Zbornica je odobrila tudi ta proračun. Francoska armada ima po proračunskih podatkih 605.000 mož in 31.000 častnikov.

MUSSOLINIJEV OPOMIN HIŠNIM POSESTNIKOM.

Rim, 23. marca. Tiskovni urad vladnega načelnika je objavil resen opomin hišnim posestnikom, ki zlorablajo odpravo najemniškega varstva ter brezobzirno ravnanje nasproti najemnikom in prekomerno zvišujejo najemnine. Poročilo naglašja, da bo vlada proti takim hišnim posestnikom ob pravem času ukrenila primerne odredbe. Fašistovski časopisje ta opomin krepko podčrtava.

VOJNA V MAROKU.

Pariz, 23. marca. (Izv.) Po poročilih iz Rabe pripravljajo francoske in španske čete skupen napad proti Abd-el-Krimu. Abd-el-Krim je tudi že sklical poglavarje Rifov, da so se posvetovali, kako bi uspešno organizirali napad proti Špancem in Francozom.

SPOPAD MED FAŠISTOM IN KOMUNISTOM

Pariz, 23. marca. (Izv.) Med bivšim glavnim tajnikom fašistovske stranke Rossijem, ki se mudi v Parizu in nekim komunističnim voditeljem je prišlo do spopada na ulici. Intervenirati je morala policija in ločiti oba nasprotnika.

EKSPLOZIJA.

Bukarešt, 23. marca. (Izv.) V stražnici pri municijskem skladišču v Gallasu je nastala eksplozija, pri kateri sta bila ubita 2 vojaka, 8 pa ranjenih.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Berlin, 23. marca. (Izv.) Na postaji Wülk-nitz na progi Riesa—Elsterverda se je vsled krivde kretničarja dogodila velika železniška nesreča, pri kateri so bile ubite 3 osebe. Kretnika Rannerja, ki je to nesrečo zakrivil, so zaprli.

PO ZRAKU V KONGO.

Bruselj, 23. marca. (Izv.) Belgijska letalca, ki sta odšla v Kongo, sta srečno dospela na cilj in pristala v Leopoldville.

Šahovski turnir.

Dr. Vidmar porazil Niemcoviča.

Semmering, 23. marca. (Izv.) Danes so se odigrale višje partije, katerih izid je sledeči: Vidmar je premagal Niemcoviča, Grünfeld Niemcoviča, Reti Kmocha. Končno stanje po 12. kolu je sledeče: Aljehin, Tartakower, Spielmann 9, Niemcovič 8½, Vidmar 7½, Reti, Rubinstein 7, Tarasch 6½, Treybal 6, Gilg, Grünfeld, Vayda 5½, Janovsky, Yates 5, Davidson 4½, Michel 4, Kmoch 3, Roselli ½.

Jutri bodo odigrali partije v sledeči sestavi: dr. Vidmar-Aljehin, Kmoch-Niemcovič, Reti-Spielmann, Tartakower-Vayda, Michel-Treybal, Grünfeld-Roselli, Tarasch-Gilg, Davidson-Janovsky in Yates-Rubinstein.

Dr. Vidmar je doslej premagal Yatesa, Janovskega, Rettija, Tartakowerja in Niemcoviča. Njegove partije z Rubinsteinom, Michelom, Grünfeldom, Vaydo in Kmocho so ostale remis; zgubil pa je partiji proti Taraschu in Spielmannu. Dr. Vidmar je tedaj doslej dobil 5 partij, 5 partij je ostal remis, dve partiji je izgubil. Danes igra dr. Vidmar z Aljehinom, naslednje dni pa še z Gilgom, Davidsonom, Freybalom in Roselijem.

Proti onemogočanju rednega poslovanja Delavske zbornice.

Protest nar. posl. dr. Gosarja.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Poslanec dr. Andrej Gosar je odposlal, kakor smo poročali, na ministra za socialno politiko Simonoviča sledeče vprašanje v zadevi ljubljanske Delavske zbornice:

Dne 18. t. m. ste v brzojavnem odloku razveljavili vse sklepe Delavske zbornice v Ljubljani in do nadaljnjega sistrali njeno delovanje. Kolikor morem sklepati iz časopisnih poročil, pa tudi iz Vaših lastnih izjav, Vam je dal povod za tak korak v prvi vrsti sklep plenarne seje Delavske zbornice v Ljubljani, s katerim se je votiral znesek 100.000 Din za posebno komisijo, ki naj bi šla v Rusijo študirat ondotne gospodarske in socialne razmere, zlasti naj bi proučevala, ali bi mogli dobiti naši delavci tamkaj primeren zaslužek. V tem sklepu vidite menda, da se nahaja v ljubljanski Delavski zbornici izvestno število komunistov, katere hočete v smislu čl. 18. zakona o zaščiti javnega miru in reda v državi eliminirati, ker ste, če sem prav poučen, njihove mandate razveljavili, ne da bi istočasno preskrbeli za pravilno izpolnitev njihovih mest.

V navedenih Vaših ukrepih, g. minister, vidimo protizakoniti poskus varuštva nad delavskimi zbornicami, ne da bi se sklicevali na tozadevne protiusstavne določbe zakona o zaščiti reda in miru v državi, ki jemlje izvestnemu delu državljanov njihove temeljne državljanske pravice, in ne da bi načenjali vprašanje, ali je vobče kak član Delavske zbornice v Ljubljani pravičnik komunistične stranke, katere danes pri nas pravzaprav niti ni. Tudi brez ozira na vse to in ne glede na umestnost ali neumestnost inkriminiranega zaključka Delavske zbornice, moramo ugotoviti, da samo radi njega še nikakor ni mogoče sklepati na kakšno protizakonito komunistično propagando, bodisi Delavske zbornice v Ljubljani kot celote, bodisi njenih posameznih članov. Podobne komisije, kakor jo je sklenila poslata v Rusijo ljubljanska Delavska zbornica, so poslate tjakaj tudi že nekomunistične delavske organizacije, oziroma ustanove na Angleškem in v Nemčiji. S podobnim namenom je bil v Rusiji poznejši predsednik francoske vlade Herriot, ki gotovo ni komunist. Kakor čitamo, se sedaj odpravlja s podobnimi nameni ameriški senator Borah.

Ako ste g. minister kljub vsemu temu videli v omenjenem zaključku Delavske zbornice v Ljubljani nevarnost, da bi se raditega komunistična, ali boljševiska propaganda v naši državi utegnla vendarle okrepi, tedaj bi to nevarnost prav lahko preprečili na drug način, ne da bi s tem posegli v delokrog Delavske zbornice in kršili njeno v zakonu zajamčeno samostojnost. Pa tudi brez Vaše iniciative, bi se vsled priznane vestnosti organa ministrstva za notranje zadeve to brez dvoma zgodilo, tako da je bil omenjeni sklep Delavske zbornice že a priori iluzoren.

Po čl. 65. zakona o zaščiti delavcev sme minister za socialno politiko po zaslišanju svojih pristojnih organov odrediti razpust zbornice, oziroma njih upravnih organov, in sicer:

a) če se skupščina in upravni odbor tekoče pregrešita zoper odredbe tega zakona, statuta ali poslovnika,

b) če izstopi ali zgubi članstvo dve tretjini članov upravnega odbora posameznih zbornic.

Poleg tega določa zakon o zaščiti delavcev v § 63. in 64., da morajo Delavske zbornice predložiti svoje proračune ministrstvu za socialno politiko v odobritev, svoje proračune v vpogled. Dalje ima minister za socialno politiko po § 59. zakona o zaščiti delavcev odobriti zbornične statute, odnosno njihove spremembe, po § 58. pa potrditi izvolitev zborničnega tajnika. Izven tega ne daje zakon o zaščiti delavcev glede nadzorstva nad tekočim poslovanjem delavskih zbornic ministru za socialno politiko nobenih pravic.

Radi tega nam je, g. minister, čast Vas vprašati:

1. Radi katerih činov oziroma dejstev ste sistrali vse dosedanje sklepe Delavske zbornice v Ljubljani ter en del mandatov razveljavili?

2. Na podlagi katerih zakonskih predpisov ste to storili?

3. Kaj nameravate ukreniti, da se brez odloga omogoči redno poslovanje Delavske zbornice v Ljubljani.

Šhodi SLS

Shoda poslancev Vesenjaka. Poslanec Vesenjaka je imel v nedeljo dva shoda. Prvi je bil zjutraj po rani maši za ožjo plujsko okolico, drugi (zaupni) pa se je vršil ob desetih za ves okraj. Poslanec je poročal o proračunu, ki se ne ozira na gospodarske potrebe našega ljudstva. V soglasno sprejeti resoluciji so protestirali proti davčni preobrenitvi Slovenije in proti davčni praksi ljubljanske delegacije ter drug h davnih oblasti. Jugoslov. klub, načelniku dr. Korošcu in poslancu Vesenjaku so izrekli soglasno zaupanje in zahvalo.

Moj odgovor.

Na članek ponedeljkeve »Delavske politike« pod naslovom »G. Kremžar odgovorilec in na obdolžitev v tem članku odgovarjam telefonično:

Dokler nisem tega bral v »Delavski politiki«, mi je bil »slučaj Voita« absolutno neznan. Istotako mi je bilo neznano, kdo je ta Voita in kaj je storil ter zagrešil. O Miki Ilču nimam nobenih informacij, še manj kakih dokazov, vem samo, da se tako imenuje generalni ravnaelj za žele nice, ki ga je svoječasn minister Sušnik odstavil. Ravnotako nimam pojma, kateri »stipendisti« so bili deležni vsote 1 milijon 35 tisoč Din, ki jo navaja »Del. politika«. Zato o vsem tem v parlamentu nisem mogel govoriti.

Kar pa sem vedel o Kaufmannu in kompaniji sem vse navedel v svojem govoru ob priliki debate o min za šume in rudnike in v vprašanju, ki sem ga stavil 16. decembra 1925 in sem se nanj skliceval v svojem govoru ter mi minister nanj še do danes ni odgovoril. Pripominjam pa, da žal glede Kaufmanna še do danes nisem dobil vseh, posebno glavnih podatkov, ki so mi bili obljubljeni decembra 1925. Zato o tej stvari nisem mogel govoriti več, kakor vem. Ker pa gospodje okrog »Del. vsr« politike« očitno več vedo, naj mi dajo svoje podatke s potrebnimi dokazili na ra polago, pa jih bom v parlamentu uporabil. Seveda me ta usluga, če mi jo bodo res storili, ne odveže dolžnosti, da pooblašam svojega zastopnika v Ljubljani, naj vložil radi tega članka tožbo proti »Delavski politiki« ter ji da priliko, da svoje očitke napram meni pred sodiščem dokaže.

Belgrad 23. marca 1925. Franc Kremžar.

Vprašanje

narodnih poslancev dr. Anton Korošca in Fr. Zebota na gospoda prometnega ministra Krsto Miletiča.

V Vašem ministrtvu obstoji namera, da se nabava vsega železniškega materiala centralizira v Belgradu. Vsled tega bi se ukinil tudi ljubljanski ekonomat drž. železnice.

Znano in dokazano je, da naša centralna uprava slabo posluje. Tudi centralna uprava železnice ni izvzela. Ona posluje počasi in kakor se splošno govori, tudi na koruptiven način. Od mnogih dobaviteljev, ki pa si ne upajo biti imenovani, se zatrjuje, da se zahtevajo od visokih uradnikov provizije. Ako bi se dobaviteljem zagantiralo, da bi se preiskovanje vodilo objektivno in da bi jim ne vračalo z maščevanjem, bili bi voljni da imenujejo imena koruptivnih uradnikov.

S centralizacijo se ne bo nakupovanje pocenilo, ampak samo povečala korupcija in pa uvedla še večja počasnost v poslovanje.

Zato smo mišljenja, da se centralizacija nabav še ne izvrši in da se pusti tudi ljubljanski ekonomat državnih železnice, ki je kljub vsem birokracijskim težkočam vzorno vršil svojo nalogo.

Tudi dobavitelji iz Slovenije in bližnje Hrvatske bi bili občutno prizadeti, ako bi bili odvisni od nerednega poslovanja v Belgradu in podvrženi šikanam, ki so v tem oziru na dnevnem redu.

Ako bi se ljubljanski ekonomat razpustil, bi gotovo bili tudi reducirani slovenski uradniki, ki so sedaj zaposleni pri ekonomatu, in tako bi bili zopet Slovenci na novo oškodovani pri službah, ki jih oddaja država.

Zato Vas vprašamo: Ali ste voljni centralizacijo nabav za enkrat opustiti?

Beograd, dne 16. marca 1926.

Dr. Korošec. Fr. Zebot.

Naša politika

△ Dr. Ninčič se aprila vrne v Rim? Minoli ponedeljek ponoči je naš zunanji minister dr. Ninčič s svojim spremstvom potoval preko Trsta v Belgrad. Pri tej priliki so ga na kolo-dvoru pozdravili poleg jugoslovanske generalnega konzula Dušana Stepanovića in pa podkonzula Smiljanica tržaški kvestor kom. De Martino in podkvestor kom. Carussi. Dr. Ninčič je sprejel tudi častnikarje. »Piccolo« zaključuje tostavno poročilo sledeče: »Zve-smo iz dobro informiranega vira, da se bo g. Ninčič prihodnji mesec vrnil v Rim, da konkretira, kar se je ustanovilo v zadnjem pogovoru s prvim ministrom Mussolinijem.«

ČANG-TSO-LIN IN VUPEJFU ZMAGUJETA.

VI dne čete Kitajske je zapustila bojna sreča. Mandžurska vojska jih je potolkla in prodrla njihovo fronto, tako da v neredu beže proti Tien'sinu in Pekingju. V okolici Tien-sina so evrpske čete zasedle važnejše postojanke in preprečile, da težeča kitajska vojska ni požrla mestov za seboj. Nekateri voditelji v dneh čet so izjavili začasnemu predsedniku Kitajske republike Tuan-š'i-fui, da bodo zbežali v severo apadni del dežele in opustili nadaljno bojevanje. Vrhovni poveljnik v dneh čet maršal Feng bo pobegnil iz države. V Pekingju pričakujejo prihod Čangsolina in generala Vupejfu.

Pridobivajte novih naročnikov!

Dnevne novice

★ **Poverjenikom Družbe sv. Mohorja.** Dolej je poslalo nabiralne pole 363 gospodov poverjenikov. Oni gospodje poverjeniki, ki niso še pol poslali, naj bodo tako dobri in naj blagovoljivo poslali nabiralne pole najkasneje do 1. aprila. Važno je to zaradi tega, ker bo Družba letos po dolgem presledku zopet nastala tako željeni celotni imenik vseh družbenih udov, ki je, kakor nam vsi pišejo, najboljši adresar za vso Slovenijo. Radi tega je stvar nujna. Do 1. aprila pa je mogoče še sprejemati člane, ki bodo natisnjeni v imeniku. Ravnateljstvo.

★ **Bosenski katoličani in eharistični kongres v Chicagu.** V Bosni in Hercegovini se pripravljajo večje število katoličanov, da odidejo pod vodstvom sarajevskega nadškofa dr. Šarića na mednarodni eharistični kongres v Chicagu.

★ **Duhovniške vesti.** Prezentiran je za župnijo St. Janž g. Janez Črnilec, kaplan v Ribnici. Imenovan je za ekspozita in kuratnega beneficiata v Vogljah, župnija Šenčur pri Kranju, g. Franc Rajčević, župnik v Lučinah.

★ **Proti umazani literaturi.** Ameriški senator Albany je vložil v zakonodajnem zastopu države New York zakonski načrt proti umazani literaturi. Akcijo za sprejem tega predloga vodi član najvišjega državnega sodišča, katoličan John Ford. Načrt določa stroge zaporne in denarne kazni za tiste, ki razširjajo umazani tisk.

★ **Resnična svobodomiselnost.** Veliki newyorški dnevnik »The World«, ki je vse preje nego katoliški, je v svoji številki z dne 14. februarja t. l. objavil dobesedno papeževo okrožnico o Kristusu Kralju; obenem je prinesel papeževo sliko v veliki obliki. Angleški prevod je oskrbel jezuit p. I. Wynne. Naši liberalni listi pa menijo, da služijo svobodni misli najboljše s tem, da prinašajo iz vseh mogočih literatur najumazanejši in najdrznejši šund, kar se sploh da dobiti. A da bi kdaj kateri prinesel kako versko stvar razen v zasmeh, jim niti na misel ne pride. Slovenske liberalne planke bi kaj takega ne prenesle.

★ **Ravnateljstvo drž. železnic v Ljubljani** objavlja, da obravnava odškodninske in povračilne zadeve za preveč plačano vozarino, na transportu izgubljeno in pokvarjeno blago, komercialni oddelek tega ravnateljstva v Ljubljani, ne pa kontrola dohodkov v Mariboru, kamor se po veliki večini pomotoma obračajo prizadete stanke.

★ **Zborovanje stanovanjskih najemnikov v Zagrebu.** Minolo nedeljo se je vršil v Zagrebu kongres najemniških organizacij iz cele države. Navzoči so bili zastopniki iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Splita, Maribora in drugih večjih mest. Ministrstvo za socialno politiko je zastopal načelnik zagrebskega stanovanjskega urada dr. Jambršak. Razprave so trajale dopoldne in popoldne. Uspeh so povzeli v daljši resoluciji na vlado in narodno skupščino. Resolucija naglašja, da se da stanovanjska kriza rešiti le z zgradbo novih stanovanj. Dalje opozarja na obupen položaj na-

Ker moram danes 24. t. m. nujno odgovoriti, se včeraj po našem listu in posebnih vabilih na četrtke dne 25. t. m. sklicana seja kluba krščanskih socialistov Delavske zbornice ne more vršiti, ter se skliče, ko se zopet vrnem.

Frane Terseglav, preds. kluba.

jemnikov, ki so jim po sedanjem stanovanjskem zakonu stanovanja odpovedana, in zahteva, da se že v proračunski zakon za l. 1926-27 sprejme določba, po kateri se ne sme nihče deložirati, komur se ni preje nakazalo drugo stanovanje. Končno zahteva resolucija, da se podaljša zakonito varstvo najemnikov do leta 1930. — Kongres je izbral tri člane za bodoči mednarodni kongres stanovanjskih najemnikov v Zürichu. O tem je poročal Kurelac, tajnik zagrebske organizacije. Že na zadnjem tovarnem kongresu v Dresdenu se je sprožila misel za osnutje skupne mednarodne zveze stanovanjskih najemnikov. Glavni zahtevi mednarodnega najemniškega zastopstva morata biti: da se prvič omeji samovoljno odpovedno pravo hišnih posestnikov in da se drugič omeji samovoljno poviševanje najemnin. Cilj vseh najemnikov na svetu pa mora biti, da se začne graditi male hišice z vrtovi namesto dosedanjih stanovanjskih kasarn. — Kongres je končno sklenil, da se sedež zveze najemniških organizacij prenese iz Beograda v Split.

★ **Senzacionalni dogodek v Ljubljani!** Tovarna čevljev stare in renomirane tvrdke Karl Pollak d. d., Ljubljana, pripravljala svojim odjemalcem za Veliko noč presenečenje. Da vpelje svoje nove proizvode pod znamko »Standard« v čimvečjih krogih okolice, priredi tvrdka reklamno prodajo z 20% popustom na tovarniške cene. Da pa nudi svojim odjemalcem še posebno privlačnost, se je odločila razdeliti še gotovo množino nagrad v skupni vrednosti 10.000 Din, in sicer: 20 nagrad po 100 Din, 200 nagrad po 40 Din. Te nagrade se razdele po od tvrdke določeni kombinaciji na dotične stranke, ki so kupile čevlje in prejele kupone od tvrdke, opremljene s tekočo številko, katere naj shranijo od 26. marca do 3. aprila t. l. Številke teh kuponov, na katere odpadejo gornje nagrade, bodo objavljene v velikonočni izdaji časopisa. Nagrade se bodo izplačevale proti predložitvi omenjenih kuponov pri blagajni v tovarni Karl Pollak d. d., Sv. Petra cesta 68 in sicer vsak dan (izvzemši soboto popoldan) od 6. do 10. aprila t. l. med pol 9. in 12. uro ter med 2. in 5. uro. — Vsem tistim, ki so po pošti ali osebno prinesli naš oglas, poročamo, da so vzeti v evidenco in jim bo v Velikonočni številki objavljena ugodnost.

★ **Dunajski zdravniški tečaji.** V času od 14. do 27. junija t. l. priredi dunajska medicinska fakulteta XXI. serijo nadaljevalnih tečajev za izkušene zdravnike tu- in inozemstva, katere je že pred leti vpeljala. Kakor dozdaj se dovoljuje udeležencem dunajskih zdravniških tečajev (nadaljevalnih tečajev dunajske medicinske fakultete), kateri se izkažejo z udeleženskim listom urada dunajskih zdravniških tečajev, do nadaljnjega vpotovanje in potovanje iz Avstrije samo na podlagi tega udeleženskega lista in veljavnega rednega potnega lista brez vizuma kakega avstrijskega zastopstva (konzulata).

★ **Roparski napad.** Iz Laškega nam poročajo: Napaden je bil dne 20. marca od 7 do 8 zvečer na krajini cesti mladi posestnik na Strnici št. 31 g. Vladimir Kačur od treh maskiranih roparjev in sicer na prostoru, kjer se odcepi občinska cesta, ki pelje proti hiši g. Petka. Roparji so ga zvezali in mu zamašili usta z gobo. Odvzeli so 121 Din, škatlo globina in vžigalice. Ko so dovršili svoje delo, je dobil še udarec za uho, nakar so ga razvezali

in odšli. G. Kačur je ravno nekoliko poprej plačeval strešno opek v trgovini g. Puncerja v Laškem. Ko bi ne bil tega storil, bi bil re-vež še ob večjo vsoto denarja.

★ **Od doma je šel dne 2. marca t. l.** gluho-nemi Janez Hočevar iz Kamnega vrha št. 6. Star je 45 let in srednje postave. Hlače ima iz rjavega žameta, oblečen je v črn sukaj in obut v škornje. Kdor bi vedel kaj o njem, naj sporoči orožniški postaji v Žužemberku.

★ **Sumljiva plahta.** Orožniška postaja v Domžalah je zaplenila dne 10. marca 1926 pri posestnici Frančiški Burja v Stobu št. 25 4 m dolgo in 3 m široko, srednje dobro ohranjeno vozno plahto iz močnega cvilha. Osumljenka pravi, da je našla plahto l. 1911. ali 1912. na cesti v Stobu. Najdbe pa ni prijavila. Eventuelnim lastnikom je plahta na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem sodišču v Kamniku.

★ **Razpis ustanov trgovca Antona Kolena.** Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolena v Celju razpisuje **DIJASKE USTANOVE** za poletni tečaj 1925-1926. I. Iz obeh določil. a) Prednost pri prejetju študentskega stipendija v vsakem primeru taki pridni potrebni prosilci, ki so s pokojnim gospodom Antonom Kolencem, veletržcem v Celju, v sorodu ali svaštvo, za njimi domačini iz gornjegradskega okraja, sicer pa Slovenci sploh brez ozira na spol. b) Za posamezne študentske ni določena nobena vsota, temveč kuratorij določa po vsakokratnih razmerah in po stanju dohodkov iz glavnih imovine višino posameznih naklonitev in osebe študentov. II. **Posamezne ustanove.** 1. Ustanova za dijake visokih šol. Ustanova za dijake visokih šol je namenjena dijakom visokih šol, kakor univerze, tehniške, visokih trgovskih šol, umetniških akademij l. dr. bre zozira na to, ali so v tuzemstvu ali v inozemstvu. 2. Ustanova za dijake srednjih šol. Ta ustanova je namenjena dijakom gimnazije, trgovskih šol, meščanske šole ali drugih srednjih šol v Celju. Sorodnikom g. Antona Kolena pa se smejo te ustanove podeljevati tudi na takih šolah izven Celja. 3. Ustanova za učence XXX. kmetijske šole v St. Jurju ob j. — Brez omejitve. III. **Kako in v katerem roku je vlagati prošnje.** Prošnje za zgoraj navedene ustanove naj se vložijo izključno pismeno na naslov Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolena v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, do dne 8. aprila 1926. Prošnjam je priložiti zadnje spričevalo o izpiti, kolokvijih itd. pri prosilcih, ki se sklicujejo na sorodstvo ali svaštvo z zapustnikom ali na to, da so doma iz gornjegradskega okraja, tudi listine, s katerimi dokažejo te svoje trditve (krstni list, rodbinski izkaz, potrdilo župnega ali občinskega urada itd.). Tudi je treba v prošnjah navesti, kako dolgo že prosilec študira na dotični šoli ali dotičnem zavodu in koliko časa bodo po vsej priliki študije trajale; nadalje je treba priložiti popis njegovih osebnih razmer ter jih posvedočiti z uradno listino (tubožni izpričevalom). Vpoštevanje se samo pismene prošnje, osebne intervencije so brezpogojno izključene. Za kuratorij ustanov trg. Ant. Kolena v Celju: Dr. Ernest Kalan. l. r.

★ **»Pekoc« — otroški čevljički prvovrstne** kakovosti se prodajajo do 25. t. m. po znatno nižjih cenah. Oglejte si cene v izložbah tovarnen »Pekoc«, Ljubljana, Breg 20 in Aleksandrova c. 1.

SLUŽBO V ŽUPNIŠČU išče kuharica, ki je že bila v tej službi in ima dobra priporočila. Naslov se izve v upravi lista pod št. 1911.

Ljubljana

V znamenju kriz.

Zdi se, da se danes človeštvo poraja v krizah, živi v krizah ter umira vsled najrazličnejših kriz. Ker so danes krize tako aktualne, si jih pogledimo nekoliko bližje, da vidimo vso njih pestrost. Teško je reči, katera kriza bi imela prednost pred drugo. Zato jih naštejemo s potrebnimi komentarji kar tako, kakor bodo padle pod pero.

Med najširšim prebivalstvom naše preljube države je danes najbolj znana stanovanjska kriza. Tej sledi hitro za petami stavbena

Še je čas,

da si zagotovite udeležbo pri prvi nagradbeni tekmi za naročnike v aprilu 1926 in

da dobite

številko, ki je potrebna za razpisano zrebanje! Potrebno je samo, da imate dne 31. marca plačano naročnino na dnevnik »Slovenec« za celo prvo četrtletje. — Ali ste že plačali? Ako ne, storite to **nemudoma!** Izžrebane bodo štiri številke, katerih vsaka dobi nagrado v gotovini po

1000 Din.

kriza. Njej zelo sorodna je gospodarska kriza, ki se pa deli na takozvano denarno krizo, industrijsko krizo in trgovinsko krizo. Seveda se zadnje tri krize dele še v razne podkrize, katerih pa ne bomo tukaj naštevati. Smelo trdimo, da je temelj vseh gori omenjenih kriz — **permanenta jugoslovanska vladna kriza.** Čudno, kaj ne, da se vse naše življenje rekrutira iz samih kriz.

Ni čudno toraj, ako se je danes — na dan prvega — astronomičnega — pomladanskega dne — pojavila v Srcu Slovenije — popolnoma nova kriza — vremenska kriza. Vse krize prenašamo Slovenci ter ostali Jugoslovani še nekam ravnodušno. Recimo: stanovanjska kriza je nekoliko ponehala, ker je ravno danes dobil stanovanje državni uradnik, ki je skoraj šest let zaman prosil in iskal lastno ognjišče za svojo družinico ter zase. Stavbeni krizi se tudi majojo tla pod nogami, ker razne stavbene zadruge dobivajo kredite za zidanje stanovanj. Gospodarska kriza je na umiku: denarja v hranilnicah je dovolj, debetne obresti padajo. Vladna kriza pa itak ne traja dolgo, ker jo takoj izpodrine druga. Zato je pa zlasti Ljubljančanom vremenska kriza zelo neljuba. Zaloga kuriva so pošle. Zimski čevlji so predsrani. Kožuhi oguljeni. Plašči spravljani v skritih omarah. Zimski klobučki so porabljeni že o Pustu in njih mesto so zavzeli že lični slamniki. In sedaj pa pada sneg kakor o Božiču. Včeraj je snežilo po Ljubljani tako, da ljudje že niso vedeli, ali naj bi verovali, ali naj bi pa kar vse vzeli za — prvi april. Jok! To ne gre. Nastopila je prava vremenska kriza — na prvi astronomični pomladanski dan. Vremenska kriza pa je spravila celo ljubljanske zdravnike v krizo, ker je v Ljubljani baje 10.000 ljudi, bolnih na influenco odnosno španski bolezn. — Pa naj še kdo reče, da pri nas ni kriz.

© **Prosvetni večer**, kateri je vsled praznika 19. t. m. izostal se vrši v petek 26. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Na sporedu je predavanje o turških bojih. Predava g. profesor Sil. Kranjc.

© **Vstopnice za »Dekle z biseric«,** rimski igrokaz s petjem v petih dejanjih, ki se godi za časa pregananja kristjanov in ki jo zadržuje v tej sezoni ponovi Ljudski oder v Ljubljani v nedeljo, dne 28. t. m. ob pol 4. uri popoldne, se dobe od danes naprej v Ljudskem domu (Društvena nabavna zadruga).

© **Zdravstveni dan** priredi ljubljansko orlovsko okrožje na praznik, dne 25. marca v Ljudskem domu. Pričetek ob pol devetih popoldne. Pridite v obilnem številu!

Enciklika papeža Pija XI. o misijonih.

Podati hočemo glavno vsebino tega veličnega dokumenta:

I.

1. Sv. stolica in misijoni.

Od prvega početka krščanske dobe je bila glavna skrb papežev ta, da so pošiljali narodom »ki so bili še v temi in v senci smrti«, oznanjevalce evangelija. Noben papež se ne more zadovoljiti s tem, da samo brani in ohrani že pridobljeno čredo Gospodovo, zane-marjal bi glavno dolžnost, če bi se ne kar največ mogoče trudil, da pridobi Kristusu tuje ali oddaljene duše.

V zadnjih letih je misijonsko delo zelo napredovalo, tako v misijonskih deželah kakor doma; gotovo je k temu veliko pripomoglo apostolsko pismo Benedikta XV. z dne 30. nov. 1919 o misijonih.

O sebi pa pravi sedanji papež: »Poznate dobro sklep, ki smo ga storili ob začetku pontifikata; namreč da vse storimo, da bi odprli poganskim narodom edino pot do zveličanja ter ponesli luč evangelija po misijonarjih od dneva do dneva dalje.« Zato mora rasti na eni strani število misijonarjev, na drugi strani zanimanje in požrtvovalnost katoličanov v domovini. Obojemu je služila misijonska razstava sv. leta. V marsikaterih mladeničih se je vzbudil misijonski poklic, množice so se pa znova navdušile za misijone.

Da bodo misijonarji mogli v bodoče dobiti vpogled v misijonske metode raznih krajev in da bi se mogli verniki vedno znova ogrevati za misijonske ideje, je odredil sv. oče, da se bo ustanovil stalni misijonski muzej v Lateranski palači.

»Da bi se pa navdušenje vernikov,« tako nadaljuje sv. oče, še bolj razvnelo, kliče Vas, častiti bratje (škofje) na pomoč in če je kdaj Vaše sotrudištvo bilo umestno in potrebno, ne odrecite ga v tej zadevi... Veličina Vašega dostojanstva bi Vam tega ne dopustila, otroška vdanost do Nas Vam to zabranjuje. Dokler bo Nas Božja volja pustila na tem svetu, bo nam ta del apostolskega bremena povzročeval neprestanih skrbi. Cestokrat Naša duša nima pokoja, če se spomni, da znaša število poganov celo milijardo in zdi se nam, da nam nek glas pravi: »Klič in ne nehaj, kakor trobenta povzdigni svoj glas,« (Izaija 58, 1).

2. Dolžnosti vernikov in predvsem škofov in duhovnikov.

Ljubezen do bližnjega nalaga vsem vernikom dolžnost, da pomagajo reševati pagane iz teme praznovolja in jih osrečiti s pravo vero Kristusovo: To delo je tako vzvišeno nad vsemi drugimi dejanji krščanske ljubezni kakor je vzvišena duša nad telesom, nebo nad zemljo, večnost nad časom.

Če se že noben vernik ne sme odreči te dolžnosti, kaj potem šele duhovniki, ki so deležni duhovništva in apostolata Jezusa Kristusa? In škofje? Kristus ni rekel samo Petru, ampak vsem apostolom: Pojdite po vsem svetu...

a) Predvsem je treba trajne molitve. Z usto in pisano besedo skušajte navajati vernike, da stalno molijo h Gospodu, da pošlje delavce v svoj vinograd in da razsvetli pagane. Ta trajna molitev bo imela več uspeha, kakor če se moli samo do časa do časa ob gotovih prilikah. Ves trud misijonarjev je zaman, ako Bog ne razgiba sre nevernikov.

Zato naj škofje odredijo, da se pridene

skupnim molitvam v cerkvi (recimo rožnemu vencu ali drugim molitvam) posebna molitev za misijone in za spreobrnjenje poganov.

Posebno je treba pozvati otroke in redovnice k taki molitvi. Zato naj se dviga po vseh zavodih, sirotišnicah itd. in ženskih samostanih dnevno molitev k nebu za neštete množice poganov. Li more Bog kaj odreči nedolžnim in čistim dušam? Pa tudi misijonski poklici bodo vzkliili med to mladino.

b) Z ozirom na to, da je svetovna vojna število misijonarjev skrčila in da so še nepregledne pokrajine brez misijonarjev, morajo vsi katoliški škofje enodušno delati za tem, da raste število misijonarjev. »Če torej najdete v svojih škofijah mladeniče, bogoslovce, duhovnike, ki čutijo v sebi misijonski poklic, ne samo da jih nikakor ne ovirajte, nasprotno, blagohotno podpirate njihove težnje.

Naj vas pri tem ne plašijo, ne pomanjkanje duhovnikov, ne potrebe lastne škofije. Žrtvujte radi volje tudi kakega člana svojega klara, to ne bo zguba, ustanovitelj Cerkve bo Vam to nadomestil.

c) Unio cleri naj se povsod ustanovi in kjer že obstoja, naj jo škofje vzpodbujajo s svojimi nasveti, opomini in s svojo avtoriteto k vedno večji delavnosti. To društvo, ki ga je Benedikt XV. podredil jurisdikciji propadane, se je širilo v zadnjih letih po mnogostevilnih škofijah.

Vsi člani naj med mašo molijo za spreobrnjenje poganov in naj drugje navdušujejo k molitvi. »Naj pridigujejo ljudstvu ob ugodnih prilikah o misijonih, prirejajo misijonske shode, širijo misijonske spise. Naj gnotno omogočijo mladeničem, da se pripravljajo na misijonski poklic; na vse mogoče načine pa naj gojijo v okviru svojih škofij Društvo za širjenje vere in obe pomožni društvi,

Unio cleri je dosegla dolslej že lepe uspehe, toda koliko večje smemo še pričakovati — želeli je, da bi ne bilo klerika, ki bi ga ne bil vžgal ogenj te ljubezni.

d) Društvo za širjenje vere, ki je najvažnejša organizacija v pomoč misijonom, je papež reorganiziral in prenesel v Rim. To društvo naj ljudstvo radodarno podpira, škofje pa naj se niti ne sramujejo, niti ne naveličajo, da berajo za Kristusa in odrešene duše in naj pismeno in ustmeno ljudstvo nagovarjajo, da podvoji in potroji darove, ki jih zbira leto za letom Društvo za širjenje vere. Ni rezev, ni bednih in bolnih, lačnih in žejnih, ki bi bili tako potrebni podpore kakor ljudje, ki ne poznajo Boga... Jasno je, da bodo tisti, ki se bodo izkazali usmiljene do najnesrečnejših bitij, imeli pravico do božjega usmiljenja in plačila.

e) V zvezi z DŠV sta še dve društvi: **Dejanje sv. Detinstva** in društvo sv. Petra, ki ju je tudi vzel sv. stolica pod svoje okrilje in ki ju naj verniki podpirajo pred vsemi drugimi društvi s partikularnimi cilji. Prvo navdušuje naše otroke, da zbirajo prispevke za rešitev in krščansko vzgojo poganskih otrok, drugo pomaga vzgajati domači duhovniški naraščaj med pagani.

Za nebeško priprošnjico tega društva je bil papež že prej določil sv. Terezijo, ki je bila adoptirala tega ali onega misijonarja, da daruje vse pokore in dobra dela zanj.

Z velikim veseljem pozdravlja papež dejstvo, da se je mnogo škofov vpisalo med domsrtnne člane tega društva in da so semenišča in druge mladeniške organizacije prevzele dolžnost, da vzdržujejo bogoslovca-domačina.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

○ **Biologija in mladina.** O tej temi bo predaval drevi ob 8. uri v dvorani Akademskoga doma g. dr. A. Breceelj. Starešine in akademično dijaštvo ter katoliški izobraženci sploh vladno vabljeni! Predavanje z ozirom na mladinski problem zelo važno in aktualno!

○ **Odlikovanje dveh ljubljanskih odvjetnikov.** Povodom 25. letnega jubileja predsednika odvjetniške zbornice ljubljanske dr. Danila Majarona in pravdnika omenjene zbornice odvjetnika dr. Franceta Tekavčiča je odlikoval kralj oba jubilarja z redom Sv. Save III. razreda.

○ **Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani.** Turjaški trg 4-1 otvori dne 26. marca 1926 razstavo najnovejših ročnih del, med temi znamenite čipke po načrtih ge. Zlate Suflyave iz Zagreba. Razstava je odprta vsak dan od 10 do 12 in 2 do 4. Vstopnine ni.

○ **Strokovna zveza tobačnega delavstva.** Na razna vprašanja tobačnega delavstva, kaj je s spomenico, ki jo je poslala Strokovna zveza monopolski upravi, sporočamo, da nam je oblastni monopolski inspektorat v Zagrebu poslal odgovor že 4. marca t. l. pod št. 5863/26 ki se glasi: »Na Vaš dopis št. 11/26, poslan monopolski upravi v Belgradu, se vam sporoča, da se od Vas zahtevani pravilnik o prejemkih tobačnega delavstva nahaja v štadiju skorajšnjega uveljavljanja, ter se z ozirom na finančno stanje pred neveljavljenjem pravilnika plače ne morejo izboljšati.« — V petek, dne 26. t. m. se vrši seja načelstva Strokovne zveze tobačnega delavstva, na kateri se bo obravnavalo tudi osnutek pravilnika, ki ga je glavno tajništvo JSZ že poslalo v vednost zaupnikom v tob. tovarni.

○ **Umrli so v Ljubljani:** Margareta Grašič, zasebnica, 76 let. — Berta Kušar, posestnica, 87 let. — Neža Dreksler, žena ključavn. pom., 50 let. — Rudolf Kadunc, vpok. drž. uradnik, 73 let. — Milan Čik, sin postrežnice, 5 mesecev. — Milena Oblak, 2 leti. — Anton Prusnik, obč. ubog, 72 let. — Ivan Rupar, narednik-vodnik v pok. — Josip Svetlič, branjevec, 75 let. — Marjan Suštar, sin pokladalca parketov, 6 mesecev. — Angela Kosmatin, služkinja, 55 let. — Vlasta Marin, hči postrežnice, 10 mesecev. — Neža Prašnikar, zasebnica, 64 let. — Anton Šorn, sin slikarja, 2 in pol leta. — Franc Leskovec, sin dninarja, 2 leti. — Ivan Kolovič, hči uradnika, 10 mesecev. — Janez Kovač, kovaški mojster, 43 let. — Ivan Borštnar, žel. sprevodnik v pok., 81 let. — Tomaž Filipič, hiralec, 22 let.

○ **Vlom v barako.** V noči na 23. t. m. je vlomil do sedaj še neznan tat v stanovanje ruskega begunca Aleksija Kanonenka, ki stane v baraki državne železnice ob Dunajski cesti. Tat je odnesel iz nezaklenjenega kovčka 400 Din, dva ameriška dolarja, angleški funt, 100 francoskih frankov in 80 češkoslovaških kron, 6 parov nogavic in nekaj perila.

Maribor

○ **Materin dan v Mariboru** priredi 25. t. m. na praznik ob 5 popoldne v Zadrugi gospodarski banki orliški krožek s sporedom: Mati ziblje lepo poje; gojenke: vaje s smrečicami; rdeči sarafan; govor dr. Sušnika; mladenke: vaje z veternicami; prizor: rosa mystificata; članice: o! Doberdob; trije prizori iz Meškove: Mati. Plemen ta misel naj privabi vse, kar plemenito čuti, da tudi Maribor za drugimi mesti ne izostane v plemenitem tekmovanju.

○ **Mohorjeva družba.** V mestu Maribor se je končno sestavilo število udov Mohorjeve družbe. Ako vzamemo vsa poverjenstva in izračunamo celotni odstotek, vidimo nad vse razvesljivo dejstvo, da je število udov od lanskega leta naraslo za 70 odstot. Lepo je tudi število onih, ki so naročili knjižni dodatek.

○ **V petek** odpade prosvetni večer Prosvetne zveze, ker se vrši v četrtek materni dan.

○ **Poslovilni večer** g. ravnatelju Topiču so priredili mariborski pevski krogi v pondeljek v restavraciji Union z različnimi koncertnimi točkami. O g. ravnatelju smo že spregovorili, kakor tudi o njegovem zaslužnem delovanju pri naši Glasbeni Matici. Ostal bo Mariboru v lepem spominu. Zelimo mu v Sarajevu mnogo kulturnih lavorik.

○ **Novi rotovž v Mariboru.** Kakor že javljeno, bo na dnevnem redu današnje izredne občinske seje tudi predlog župana dr. Leskovarja, da si mestna občina zgradi novi rotovž. Kakor doznavamo, so predložili do sedaj trije načrti: prvi, da se zgradi to poslopje v parku med realno in velikim županstvom in sicer 20 m oddaljeno od drugih poslopij, in sicer tako, da bi fronta gledala na Trg svobode in bi je ne zastiral grad; drugi, da se podere doseđanja, na njegovem mestu pa zgradi novi rotovž; in tretji, da se novi rotovž postavi vis-a-vis velike kavarne na levi strani mostu. Slednji načrt se opira na to, da je tu središče mesta. Splošno mnenje je, da bo obveljal prvi načrt in da je to mesto za novi rotovž najprimernejše. — Pri tej priliki navajamo nekaj zgodovinskih podatkov: Maribor ima mestne pravice od l. 1213, torej že 713 let. Sedanji rotovž je bil dozidan l. 1514, katera letnica je vzidana na stropu mestne posvetovalnice, je torej rotovž že 412 let star. Do l. 1851 je mesto Maribor obsegalo samo sedanji prvi okraj, l. 1851 pa so se predmestja Graško, meljsko, koroško in magdalensko združila z mestom, tako da obstoja mesto v sedanjem obsegu 75 let. 13. marca t. l. je poteklo 60 let, ko je mesto dobilo potrjen lasten statut. — V bližnji bodoč-

nosti se bodo gotovo pričeli razgovori o priključitvi okoliških občin Krčevina, Lajtersberg, Pobrežje, Tezno in Studenci, tako da bi imel Maribor brez garnizije okoli 45.000 prebivalcev.

○ **Srednja vinarska šola v Mariboru.** V pondeljek so pri drž. kmet. kemičnem zavodu merili svet, kjer se bo sezidalo poslopje za srednjo vinarsko šolo.

○ **Influenca** je začela tudi v Mariboru razsajati. Znana sta nam dva šolska zavoda, kjer so se pokazali posebno med dijaštvom znaki močne influence. Ljudje govorijo, da smo jo dobili iz Avstrije, kjer je nedavno strašno razsajala.

○ **Umrli** je v moški kaznilnici neki turški kaznjavec iz Južne Srbije. Pokopali so ga v soboto in sicer štirje Turki, istotako kaznjenci na Pobrežju Turki in kaznilnici ob času ramazana pres'ajajo prostovoljni post brez razsodbe. Značilno je, da se ramazana držijo le stariši Turki-kaznjenci, dočim se ga mlajši otročajo in se poznijo le, če jim v smislu naredbe ne dajo jesti.

○ **Markočica** poti iz Fale na Klopni vrh se je te dni izvršila. Obnovile in postavile so se tudi table, ki so jih nekateri ali popolnoma razbili, ali pa pokvarili. V bližajočih se izletnih dneh bo Klopni vrh gotovo priljubljena točka mariborskih izletnikov.

○ **K poročilu o koncertu** nor železn. glasb. društva »Dravec« v Mariboru, ki je bilo priobčeno v »Slovenec« 17. t. m. dostavlja uredništvo rade velje, da omenjenega poročila ni napisal g. učiteljica M. Stupan. Istotako tudi omenjena gospodična ni napisala kritike o lanskem »Dravinem« koncertu. — Uredništvo Slovenca.

Celje

○ **Materinski dan** se vrši, kakor smo že na kratko poročali, dne 25. marca ob treh popoldne v Nerodnem domu v Celju. Ta prireditev ima namen predočiti občinstvu veliki pomen materinstva, kakor ga pojmuje katoliška cerkev in uplivati posebno na mlajše osebe, da se nasrkajo izmed večnih nauk katoliške cerkve posebno onega, ki pravi, l'ubi svoje starše da ti bo dobro na zemlji. Ta misel se bo oblikovala v vseh točkah dnevnega reda, ki bo sestojal iz različnih pevskih, deklamacijskih točk, iz prizorov posebno pa iz govora, ki ga bo imel g. prof. Kardinar. Udeležba obeta biti polnoštevna. Omenjamo, da bo vstop k tej prireditvi z ozirom na vzgojni moment prost.

○ **Davčnopravno stališče z ozirom na sedež posamezne tvrdke.** V zadnji seji občinskega sveta okoliške občine v Celju je prišlo ob priliki prečitavanja protestnega pisma tvrdke Westen tudi to vprašanje v debato. Razni govorniki so povdarjali načelo, ki naj pravi »da sprememba sedeža tvrdke nima nikakega vpliva na odmero davkov in doklad v prid one občine, v katerem okraju se nahaja dejansko obratovališče. To mnenje je sicer teoretično pravilno, v praksi pa stvar izgleda popolnoma drugače. Po naših informacijah pride tu v poštev v prvi vrsti pridobinski davek, pri katerem odpade v slučaju premembe sedeža najprej 20 odstot, podlaga za odmero tega davka. Ta odstotek pride v korist oni občini, ki tvori sedež družbe. Za odmero doklad ostane tedaj samo 80 odstot. podlaga. Ako bi se pa v praksi od te krajsane podlage odmerila občinska doklada v domači občini po tukej veljavni lestvici bi končno ne bilo tako hudo, ker bi občina na ta način zgubila le teh 20 odstot. Dejansko se pa za obratovališče odmerijo občinske doklade po oni lestvici, ki je merodajna v občini, v kateri se nahaja četudi formalni sedež tvrdke in se to prakticira iz umljivih vzrokov posebno v Belgradu. Tu so pa ne samo lestvice nastavljene za najmanj 40 do 50 odstot. nižje, temveč je tudi davčna praksa pri računskem razkranjanju bilance veliko ugodnejša, kakor pa pri nas v Sloveniji. Odpisi pri nepremičninah se namreč na jugu tolerirajo v veliko večjem obsegu kakor pri nas, režijski stroški se smatrajo kot taki skoro v celem obsegu in ne izvaja davkarja skoro nikakih odčitkov na račun dobička itd. To ima za posledico, da zgubi občina, v kateri se dejansko vrši obrat in tudi vodstvo podjetja v celoti najmanj za 60 do 70 procentov podlage za odmero pridobnine. Po našem mnenju sicer to stališče ni v skladu z zakonom, a žal praksa je v Belgradu takega, kjer vlada stremljenje, da nas Slovenija hočejo kolikor mogoče obogatiti — na revščini.

○ **Novo pokopališče** si žele napraviti lazaristi pri Sv. Jožefu. Okoliško pokopališče je namreč preoddaljeno. Lazaristi pa žele, da bi imeli sv. je ranjke pokopane tudi po smrti v svoji bližini. Zato so prosili za dovoljenje, da bi smeji imeti za umrle člane njihove družine samostjno pokopališče na svojem posestvu pri sv. Jožefu. Okoliška občina se je v zadnji seji izrekla, da iz zdravstvenega ožra nima ničesar proti temu posebnemu pokopališču, vendar ne smejo iz tega za občino nastati nikaki stroški.

○ **Prememba posesti** Pertinačevo vilo na Dolgem polju je kupil na javni prisilni dražbi tukajšnji nemški odvetnik dr. Riebl za dinarjev 152.000. Najbrže stoji v ozadju kak nemški bogataš. Bilo je na dražbi več interesentov.

○ **Občinska seja** okoliške občine se je vršila dne 21. t. m. ob 9 zjutraj. Po otvoritvi seje je poročal najprej g. Kukovec o stavbenih zadevah. Na predlog odseka je bilo skle-

zjeno, da prispeva občina za popravilo cest v Košnici 30 odstotkov stroškov. Jožefi Kodečja na Polulah se dovoli postaviti kozolec. Štefanu Ternovec se podeli stavbeno dovoljenje, da sme postaviti leseno hišico z zidanim dimnikom za gozdom na Dobravi. Ravno tako dobi stavbeno dovoljenje Franc Farčnik za zgradbo nove hišice pri Ježovnikovem posestvu. Franc Mastnak si bo tudi postavil nove svinjake. Alojzij Mihelčič bo odstranil sedanjo leseno drvarnico, postavil na isti prostor manjšo lično utico in sezidal na drugi strani svoje hiše zidano drvarnico. Na prošnjo magistrata za prispevek k razsvetljavi na Sp. Lamovžu, sklene občinski svet, da se tej prošnji ne more ugoditi, ker stoji tozadevni svet na mestnem teritoriju. Pota, ki vežejo vasiče Ložnica, Ostrožno, Babno in Lavo, niso občinska, temveč privatna. Vsled slabega vremena izgledajo zelo slabo in je treba uplivati na tamošnje posestnike, da navozijo na te poti gramoza. Ako bi se posestniki tega branili, naj se naloži plačilo. Nato sledijo obrtne zadeve, o katerih poroča g. župan. Pri tem se odreče prošnji Ignaca Toplaka, ki prosi za podelitev gostilniške koncesije, lokalna pravica. Pač pa se izreče občinski svet za lokalno potrebo gostilničarju Ivanu Rešu v Zavadni. Anton Košenina je prosil za podelitev koncesije za izvrševanje dimnikarske obrti. Občinski svet se izjavi za to koncesijo in celo prosi, da okrajno glavarstvo to koncesijo prošnjiku dovoli. Med poročili finančnega odseka je bil najvažnejši predlog o sklepanju glede pravilnika za razdelitev občinskih parcel na Ježovnikovem posestvu. Predmetni travnik se naj razdeli na 10 do 11 stavbenih parcel, vsaka parcela po 300 kvadratnih metrov. Te parcele se bodo oddajale prošnjikom brez vsake odškodnine v stavbene svrhe in sicer proti obvezi, da morajo biti stavbe končane najkasneje do dne 30. aprila 1927. Oni, ki dobe parcele odkazane, ne smejo posedovati nikakih drugih nepremičnin in ne smejo svojih zazidanih parcel prodati tekom prvih 10 let, ako tega ne dovoli občinski svet. Za prevzeto obvezo glede zidanja stanovanjskih hišic mora vsak prošnjik založiti kavcijo 250 odnosno 350 Din. Občina Velika Pirešica se je obrnila do okoliške občine s prošnjo, da se doseđanja njena podobčina Lopata priključi okoliški občini in to radi tega, ker ista gravitira bolj k okoliški občini, kot pa k doseđanju. Občinski svet sklene, da se naj povzamejo takoj vsi koraki, da bo zadeva v tem smislu kmalu urejena. Nato prečita g. župan dopis tvrdke Westen, ki sporoča, da bo tvrdka Westen v oči gled velikim občinskim dokladam primorana preložiti svoj sedež v Belgrad, ako bo občinski svet še nadalje te doklade tako zviševal. Ta dopis je zbudil seveda med občinskimi odborniki veliko razburjenje. V prilog imenovani tvrdki so se oglasili le zastopniki gospodarske stranke. Povdarilo se je, da niso v okoliški občini občinske doklade tako neznanske, ker iste znašajo do sedaj 300 odstotkov, kar je v primeri z drugimi občinami še precej nizek procent. Tudi pomeni to stališče tvrdke Westen popolno neumevanje dejanskega stanja, ker vendar tvrdka Westen dosega s tukajšnjo produkcijo velikanske dobičke, noče pa priznati obveze za plačilo javnih dajatev, katerim se hoče izogniti na ta način, da bi sedež preložila v Belgrad. Nadalje se prečita protest obrtne zadruge gostilničarjev, ki je naperjen proti nameravanemu zvišanju občinskih doklad v svrhu zazidanja občinske šole. Nato sklene občinski svet, da izpelje kanalizacijo v Gaberje v razdalji 1 km, kar bo stalo nekaj nad 12.000 Din. K temu prispeva gradbena direkcija s cementnimi cevmi, kar znaša vrednost po 6000 Din. Občina pa je primorana ta kanal napraviti, istega vzdrževati in čistiti. Nato poroča obč. svetnik Kukovec glede nameravane nove brvi čez Voglajno. O tem je že sklepal mestni občinski svet in določil, da odpade polovica stroškov na okoliško občino. Ta bo pa poskušala, da ji okrajni zastopovrne tretjino stroškov.

Ptuj

○ **Koncert »Dravec«**, ki se je vršil v soboto, dne 20. marca je bil jako dobro obiskan. Prostorna dvorana »Društvenega doma« je bila nabito polna. Za Ptuj je bil to izreden dogodek, za Dravo pa, ki se bori z raznimi zaprekami, časten. Posebno je ugajalo petje Kamila Kolba iz Zagreba, ki je pel Michlinovo pesem »Cloveka nikar« in Haydnovo arijo Simona iz »Letnih časov«. Na klavirju ga je dobro spremljala gđ. Minka Zacherlova. P. Kolb je dodal še pesem iz Loringovega »Carja in tesarja«, ki je posebno ugajala. Celotni vokalni harmonski višek je bil odobro, p. Kolb je bil svoji partiji popolnoma kos. Te akustika dvorane za tak orkester in velik zbor je pomanjkljiva. Upamo, da ob Dravo še večkrat prišla v Ptuj.

○ **Cerkveni koncert.** Kakor izvemo, bo sodeloval pri cerkvenem koncertu, ki se bo vršil dne 30. aprila v minoritski cerkvi ob blagoslovitvi novih orgel, med drugimi tudi p. Kamilo Kolb.

○ **Sejmsko poročilo.** Na živinski sejmi dne 16. marca so prignali 119 volov, prodali pa 90 po Din 9—7 za kg žive teže; 277 krav, prodali 75 po Din 7.50—2.75; teleta po Din 10 do 8.75; 79 juncev, prodali 5 po Din 7—4.50; 122 junic, prodali 45 po Din 8.50—4; 11 bikov, prodali 2 po Din 8—5; 68 konj in 83 kobil, pro-

Fine površnike

za gospode, priporoča tvrdka

A. KUNC, LJUBLJANA

po zelo zmernih cenah.

dali 7 konj in 83 kobil po Din 7000—400 za komad; 17 žrebet, prodali 7 po Din 700—300.

Na svinjski sejmi dne 17. marca so pripeljali 164 svinj prodali so jih 96 po Din 13.50 od 11; prasce od 7—12 tednov stare pa po Din 12.50—225 za komad.

○ **Dražba vožnje in nabave** proda za okrajne ceste v ptujskem okraju se vrši nepreklono v sredo dne 7. aprila 1926, ob 9 dop. v uradni prostorih okrajnega zastopa v Ptuju. Dražitelji, ki položijo vadij 10 odstot. izključne vstote pred dražbo, se smejo udeležiti dražbe ter licitirati o dobavi, izdelovanju, dovozu in zlaganju gramoza. Ra-prve se vrše ustmeno, veljajo pa tudi pisemne ponudbe, ako so vložene pred pričetkom dražbe. Če se pri dražbi pokaže, da obstoje dogovori na škodo državnega in cestnega zaklada, se dražba ustavi. Vsak izdražitelj mora podpisati dražbene pogoje in trpi vse državne pristojbine iz te pogodbe. Dr. žbeni pogoji so med uradnimi urami vsakemu na vpogled pri okrajnem zastopu.

Trbovlje

Občinske volitve.

Zavezanost trboveljskega prebivalstva na dan občinskih volitev 28. marca pokazala, hoče li še nadalje trpeti, da na občini gospodarji od vlade imenovano gerentstvo ali pa, da nastopi pravilno od ljudstva izvoljeni občinski zastop.

Da dosežemo ta cilj je dolžnost vsakega volivca, da glasuje za Slov. ljudsko stranko, ki je zastopnica vseh delovnih slojev in ima na vseh voličih prvo skrinjico.

Slovenska ljudska stranka je vedno stala na stališču najširšega avtonomnega gospodarstva na občini, da svoje gospodarske zadeve ljudstvo samo urejuje. Delovni načrt za občino v Trbovljah je zasnovan sledeče:

a) Urediti občinsko gospodarstvo in upravo, ki je trpela zaradi poslovanja gerentov in varovati zakonito zajamčeno samostojnost občine tako napram oblastem kakor T. P. D.

b) Podpirati revnejši sloj v občini, delavstvo, skrbeti za njegovo izobrazbo, posredovati in mu pomagati za slučaj brezposelnosti in obubožanja s podporami, z ustanovitvijo posredovanje pri oblastih, revežem brezplačno tom in podporami, nultiti pravne nasvete in posredovanje po oblastih, revežem brezplačno zdravljenje, iti na roko upokojencem. Posebno pa hoče podpirati akcijo za zdrava stanovanja in zidavo občinskih stanovanjskih hiš za upokojene rudarje, ali podpirati one, ki hočejo zidati lastne domove in dati zemljišča brezplačno.

Za delavsko mladino poskrbeti z daljnjo izobrazbo, z odločnim delom za višje in strokovne šole, poiskati učna mesta pri obrtnikih za odraslo mladino, napravo otroškega igrišča. Za te namene je pa treba ustanoviti na občini socialni urad. Napravi naj se klavnic za pocenitev živil.

c) Kmeta je podpirati pri živinoreji in poljedelstvu, razširiti električno omrežje postopoma po celi občini, popraviti stare in graditi nove ceste.

d) Podpirati obrtno nadaljevano šolo, skrbeti za prenos državnih uradov v Trbovlje. Volivci v vaših rokah je, da se ta načrt izvede in izvedel se bo, ako zmaga Slovenska ljudska stranka, zatorej vrzi kroglico v prvo skrinjico in ne glasuj za take, kateri glasovi bi ovrgli, oziroma bi pripomogli TPD do še večje moči.

☆ G. dr. Gosar, narodni poslanec ima v četrtek dne 25. marca ob 10 dopoldne v društveni dvorani v Trbovljah shod.

☆ **Zadoščanje SLS od akcijskega odbora.** Ker je petkovo »Jutro« v uvodnem članku predbacivalo SLS, da izrablja akcijski odbor v svoje politične namene, je vprašal zastopnik krajevne SLS na nedeljski seji akcijski odbor vseh združenih političnih in strokovnih organizacij, ako se odbor strinja s to pisavo in ako je pripravljeno dati SLS zadoščanje, ker je njen in vseh združenih organizacij namen pomagati le bližnjemu. Ako bi odbor odobraval pisavo, bi bil primoran zastopnik sejo zapustiti. Navzoči so glasno nastopili proti taki pisavi »Jutra« ob današnjem času, ker se hoče delati razdor in je bil tudi po burnem protestu sprejet predlog g. Pavlina v tem smislu.

☆ **Deputacija II. skupine** se je mudila v pondeljek v Ljubljani na rudarskem glavarstvu, da intervenira za reducirane rudarje in da izroči TPD seznam doseđanih reducirancev v pomoč revizije. G. rudarski glavar je

Na prošnjo tvrdke A. SULTAN, CONSTANTINOPOLE, se proda 86 komadov pravih

perzijskih prepr g

katerih naslovnik ni pravočasno prevzel. Prodajo se tudi peštalni komadi dnevo od 9 do 12 in od 2 do 6 v skladišču špediteja I. RANZINGER. Prodaja se je pričela v pondeljek zjutraj. 1947

sklenil zato sklicati v petek dopoldan v rudniški restavraciji obravnavo, katere se udeležijo on, rudniško ravnanje, podjetje Dukič in delavski delegiranci. Obravnavalo se bo med drugimi točkami o sprejemu odpustitvenih dnevnega kopa rudniškega obratovodstva v podjetje Dukič in ako jih to podjetje sprejme, mora to biti pod istimi pogoji kot so pri rudniku.

★ **Nadurno delo pri Dukiču.** Znano je, da podjetje Dukič na dnevno kopo plačuje svoje delavce nadvse slabo in to na uro in na štih kakor rudnik. Ob treh dinarjih na uro ob takem in nevarnem delu, kjer je delavec izpostavljen vsem vremenskim neizogledom in mrazu, mu seveda ni mogoče primerno živeti. Dukičovo vodstvo se izgovarja, če se mu predbaciva, da se krši zakon o osemurnem delavniku, da delavstvo samo prosi, da se ga pusti delati čez uro. To radi verjamemo, vemo pa tudi, da brez izrečnega dovoljenja rudarskega glavarstva Dukičovo vodstvo tega ne sme dovoliti in ako se že dovoli, se mora delavcem za vsako čez osemurno delo plačati 50 odstotkov več. Ta Dukičev izgovor pa ne velja zmiraj. Ko se je gradila lanska leto nova železnica po dnevnem kopu, se je delavstvu reklo, dela se od 6 zjutraj do 6 zvečer, torej se mu je narekovalo čezurno delo, plačalo se pa za nadure 50 odstotkov ni. To v vednost rudarskemu glavarstvu.

★ **Proslava 20letnice.** Dekliška Marijina družba obhaja na praznik 25. marca 20letnico svojega obstanka. Svojo obletnico hoče tudi primerno obhajati v Društvenem domu popoldan ob 4. Spored je: 1. Marija Pomočnica, poje deklisli zbor. 2. V tvojem vrtcu, deklamacija. 3. Ob 20letnici, deklamacija. 4. Marija naše upanje, poje deklisli zbor. 5. Govor. 6. Kako si nam draga, deklamacija. 7. Roža skrivnostna, deklamacija. 8. Ti moja mati, jaz tvoj otrok, poje deklisli zbor. 9. Nevesta z Libana, igra v 3 dejanjih. 10. Venčarica, prizor. — Vstopnina prosta, prijatelji vabljeni.

Hrastnik

Materinski dan priredi Slov. katoliško društvo dne 25. marca v Lorgerevi dvorani ob 3 popoldne s sledečim sporedom: Dopoldne se udeležijo sv. maše na Dolu, kjer prejmejo po možnosti vsi člani sv. zakramente. Popoldne ob 8: 1. Deklacija »Materina pot«. 2. Slavnostni govor. 3. Deklacija »Marija«. 4. alegorična slika na pokopališču. 5. pevske točke. Vstopnina ni. Vabijo se posebno matere.

Na Krekovi socialni šoli je predaval v petek, dne 19. t. m. g. prof. Capuder.

Šoštani

Praznovanje sv. Jožefa. Sv. Jožefa smo različno praznovali. Nekateri so imeli glavni del praznovanja v gostilni; o teh je škoda izgubljati besed. Obrtniki so god svojega zavetnika praznovali s shodom v hotelu Jugoslavija, kjer smo čuli stare tožbe in težave obrtniškega stanu, ki je začel v resnici v težaven položaj. Najlepše pa je praznovala sv. Jožefa, kot svoj vzvišeni vzor, naša orlovska mladina. Zbrala se je cela orlovska družina v cerkvi pred oltarjem k najsvetejši daritvi, med katero je prav ljubko prepeval naraščajski zbor. G. duhovni voditelj je v vznešenih besedah proslavljal naše matere, za katere so nato vsi člani orlovske družine darovali sv. obhajilo. Res, ti nastopi Orla v cerkvi so nekaj tako lepega in ganljivega, kakor ne more takega pokazati nobena druga organizacija. Ali ni to lepše kot maškerade Sokolovcev?

Materin dan bomo proslavili slovesno v majniku, ker sedaj nimamo primerne prostora. Za takrat se pripravljamo več čisto izvirnih točk in bo proslava v cvetoči majniški naravi na prostem.

Novo lepo streho je dobil ta teden stolpič na našem Domu, tako da se bo tudi lahko postavil za Veliko noč z novimi »klobukom«.

Litija

Avto-podjetje. G. Dolšek Albin, lesni trgovec, si je nabavil prevoznik avto ter je vpejal redne avto-vožnje od vsakega vlaka. Nadeja se, da bo prevzel poštne vožnje na Vače in v Sv. Križ ter Šmartno pri Litiji. To bi mu namreč v precejšnji meri omogočalo obstoj tega novega podjetja. Vprašanje je seveda samo, če bodo naše podeželske ceste prenesle te vožnje. Vsekakor pa pomenja to podjetje za Litijo nov napredek ter je g. Dolšku le želeli pri novem podjetju mnogo uspeha.

Kopanje svinca. Rudarska družba v Litiji, ki koplje svinčno rudo v starih rudokopih na Sitarjevcu, bo v kratkem začela z vrtanjem novega rova in sicer pri Cogliču, tako zvanemu Savaštellen, ki bo dolg preko 1200 metrov. Upajo na ta način priti na večja ležišča svinca. Sedaj imajo zaposlenih okoli 40 rudarjev ter so že precej svinčene rude nakopali, katero žal, ker je tukajšnja topilnica pred pol letom ustavila obratovanje ne morejo tukaj pretopiti, ampak jo pošiljajo v Nemčijo. Če se tej družbi posreči priti na izdatnejša ležišča svinčene rude, potem mislijo ali kupiti topilnico ali pa zgraditi v Podšentjurju novo. Želeli bi na vsak način, da bi se podjetje razširilo ter zopet začelo z obratovanjem topilnice.

**Kupite srečke
za Orlovski stadion!**

Primorsko

SEMATIZEM TRŽASKO-KOPERSKE ŠKOFIJE ZA LETO 1926.

Zalostno je zajemljivo! Kako porazno je delovala vojna in poveljna doba na to škofijo, ki se je bila začela pred dobrimi 20 leti tako lepo razvijati! Število dušnih pastirjev se je kar neverjetno skrčilo. Res je odpadel kastovski dekanat deloma k reški škofiji deloma k Jugoslaviji, ali vseeno je število duhovnikov tako pihlo, da nas navdaja skrb, kaj bo v bodočnosti, za kakih 20 let! Škofija je razdeljena na 15 dekanatov, ki štejejo (skupno z Trstom) 439.372 duš. (Število bi znalo biti za kakšno tisočinko skoro previsoko.) Kapiteljskih prebend je 23, vakantnih 8, župnij 111, vakantnih 51, upraviteljev izpraznjenih fara je 29, fara brez duhovnika celih 22, vikarijata sta dva, eden vakanten, ekspoziit 49, vakantnih 39, na teh je 10 upokojenih duhovnikov, kapelanijskih mest 97, praznih 59, opaža se, da po deželi ni skoraj nič več kaplanov, katehetov je samo 11; stolnih in kuratnih kanonikov je 15, v dušnem pastirstvu je 113 duhovnikov, upokojenih 27, izven škofije 23 (znano progono pred 3 leti!) vseh duhovnikov samo 167 in tujih 22 (večinoma sami Lah iz starih pokrajin, ki so prišli v škofijo po prevratu). Redovniki so: benediktinci v Daili, frančiškani v Kopru (od koder so moral letos naši domači redovniki, ki so pri Sv. Ani v Kopru toliko dobrega storili za okoliško slovensko prebivalstvo — zamenjali so jih 3 laški frančiškani, ki ne razumejo besede slovenski), v Pazinu (kjer je še en sam domačin), v Strunjanu in v Trstu; kapucini v Trstu in Kopru in minoriti v Piranu; jezuiti in salesijanci v Trstu, vse sami Italijani. Naš ubogi slovenski in hrvaški narod je navezan še na peščico slovenskih duhovnikov, eni so že postarani možje, naraščaj je kaj pihel, komaj 6 slovenskih bogoslovcev. Kako razveseljiv je pogled v sematizem v prejšnjih časih! Mladi, idealni »Kranjci« so šli z veseljem v Istro, kjer so si z požrtvovalnim delom pridobili ljubezen naroda, ki se jih še danes hvaležno spominja. Bivša Kranjska in nekaj celo Štajerska je dajala skozi sto let duhovnikov v to škofijo in hvaležen narod se zdaj rad govori po Istri: takih duhovnikov kot so bili naši »Kranjci« ne bomo imeli več, za vse so bili; za cerkev, za šolo (skoro vse šole po Istri so imele svoj začetek v skromnem župnišču), za gospodarstvo, za prosvetni pouk! — Zdaj je ta živahni studenec siloma ustavljen, mnogi duhovniki pregnani preko meje. Za svoje težko delo imajo večinoma za nagrado samo zavest, da so vse svoje moči posvetili siromašnemu narodu, ki jih ne bo tako kmalu pozabil!

Legne šole. Proslula šolska družba »Lega Nazionale« vzdržuje celo vrsto otroških vrtcev in zabavišč v čisto slovenskih krajih. V vseh slovenskih občinah tržaške okolice ima Lega pestojanke. V sami tržaški pokrajini obiskuje njene zavode nad 2000 otrok, večinoma slovenskih. Lega ima zelo bogate fonde. V zabaviščih in vrteh dobe otroci vsaki dan južino, o velikih praznikih pa obleko. Ponekod — na Proseku, v Nabrežini, je zabavišču priklopljen kino. Ne gre tajiti, da ima smotreno delo Lega uspehe posebno še v občinah, kjer se je ljudstvo odtrgalo od cerkve.

Nov pritisk na katoliška prosvetna društva. Tržka »Edinost« je zadnje tedne v vrsti članov ostro napadla katoliško prosvetno gibanje med Slovenci. Ožigosa je katoliška prosvetna društva, češ da so politične, strankarske organizacije. Posledice se kažejo. Videmski prefekt je ta teden razpustil katoliško prosvetno društvo »Dome« v Avčah z utemeljitvijo »da se ne omejuje le na izobrazbo članov, temveč je usmerjeno, da goji sovraštvo proti državi« Društvo »Dome« je bilo eno najbolj delavnih in zavednih članic Prosvetne zveze v Gorici.

Miselnost edinj šev. »Edinost« je prinesla celo vrsto ostrih člankov, v katerih pobija krščansko socialno akcijo med Slovenci in Hrvatih v Primorju. Trudi se, da bi dokazala, da Wilan va skupina ni stranka in da ni liberalna. Da bodo bralci lažje razumeli miselnost tržaških edinjašev, naj navedemo nekaj klasičnih izrekov iz »Edinosti«: Kar se čez morebitnih svetovnih nazorov poedincev v slovenskem taboru, menimo mi, da jih sedaj lahko vsak brez skrbi spravi v podstrešje. Borb med svetovni mi naziranjji pojde tako v Italiji kakor v svetovnem gibanju — svojo pot: brez in preko naše peščice ki pač ne more nič pomesti v tej borbi, zasedajoči ves svet. — »Goriška straža« na to klasično veroizpoved indierentizma tako odgovarja: Krščanstvo edinje ev je podobno domačim copatam, ki jih spodoben človek kadar gre na cesto sezuje in dene pod peseljo.

Iz Soče v Kobarid preko — Kitajske. To pot je moralo napraviti po zagrizenosti italijanskih poštnih uradnikov neko pisuo, na katerem pošiljatelj poleg slovenske oznabe ni dostavil tudi italijanskega svetovno znanega Caporetta. Na pismu je nekdo najprej z rdečo tinto napisal: »In Jugoslavija«. Ta opazka je pa prečrtana in pismo v Jugoslaviji ni bilo, ker ne nosi nobenega jugoslovenskega poštnega pečata. Pač pa nosi pismo poštno pečate: Harbin, Port Artur, Šangaj in končno Caporetto. To priča, da so v Šangaju vedeli, kje leži Kobarid in da so pismo pravilno odpravili. Pismo je napravilo ovinek približno trideset tisoč kilometrov in bilo na poti od 7. decembra 1925 do 24. februarja 1926.

Beleške

△ **Hud poper.** V Pirotu je g. Ljuba Davidović pretekle sobote imel velik shod, na katerem je med drugim izvajal: Spričo tega, kako današnja vlada dela in gospodarji, moram za žalostjo ugotoviti, da naš narod nima svobode ne pravice. Ni ga ministrstva, kjer ni »kraljevala korupcija. Budžet je strašanski. Celokupno naše gospodarstvo je v velikem zastoj, trgovci se pritožuje, da ni kupčij, obrtniki, da ni naročil, kmet, da ne more za svoje pridelke nič izkupiti itd. Davčna in carinska politika je napačna. Znižuje se carina na svilu — kakor da hodimo vsi v svilu — zvišuje pa se taksa na šipe za okna. Drž. upravo je g. Davidović ostro grajal in rekel, da se na jugu zdaj upravlja kakor pred šeststo leti. Tam se ljudje, ne morem ravno reči ubijajo, toda je nekaj blizu temu. V Štupu je umrl neki človek štiri dni potem, ko je prišel iz zapor, kjer so ga držali po nedolžnem, pa ga dolgo niso izpustili, ker mu je od batin odpadalo živo meso. Od nas zahtevajo, da imamo dolžnosti, a pravic nam ne dajo. Mi pa zahtevamo poleg svojih dolžnosti tudi svoje pravice, in naj vedo, da se bomo za nje do kraja borili — a kdo ve, »kako« se ta robota izvršiti. — Često se govori in piše, »kako neke čizmic, in to lakaste, gazijo po ustavi, jaz pa eno kličem tej gospodi, ki gazi po ustavi, — pa če tudi niso v čizmicah — pazite se, gospoda, da po tej ustavi ne zacopatajo — oprostite izraz — blatne opanke! G. Davidović je nadalje govoril o korupciji in piškavem zakonu o ministrski odgovornosti, ki omogočuje ministrom, da se izmaknejo odgovornosti. Napadajoč politiko sporazuma, kakor jo vodi radikalsko-radicevska koalicija, je g. Davidović rekel: Pašić je uvidel, da more samo na ta način ostati na vladi, zato je ta sporazum sprejel. On ni hotel sporazuma, on je bil k temu nagnan. Nato je govoril g. Davidović še o raznih nezakonitostih, ki jih uganja sedanj sistem — sistem, ki ga je treba zadaviti. — Kaj poreče k temu govoru g. Davidovića glasilo g. Pucija »Kmeti list«, ki sedanje vlade ne more prehaliti, posebno kar se šparanja tiče? A kaj poreče k nekaterim Davidovičevim izvajanjem še-le »Jutro«, na primer, da ni svobode in pravice in da se zdaj upravlja kot pred šeststo leti, — ali ni to naravnost avstrijakantstvo ali pa celo klerikalizem od g. Davidovića, pa čeprav je pravoslavlen Srbin?

△ **Zakaj glasuje g. Pucelj za proračun?** To razlaga njegov »Kmeti list« tako-le: Ta proračun je visok. Radičevci glasujejo za proračune posameznih ministrstev, mi že vemo zakaj, in ljudstvo to tudi vidi. Vsi vemo, da gre tu za velike politične cilje, ki se ne dosega z vpitjem in kričanjem, ampak s pametjo in previdnostjo. — Torej: proračun RR vlade je zato velik, ker gre za velike politične cilje! Za te velike politične cilje pa vedo samo g. Pucelj in tovariši s pametjo in previdnostjo. In zato glasujejo za proračun. A ko bi hotel »Kmeti list« le malo razodeti te skrivnostne politične cilje, da bi ljudstvo vsaj vedelo, zakaj mora plačevati tako velike davke!

△ **Kako pa delajo eseslarji?** vprašuje »Kmeti list« in piše: Oni neprestano in pri proračunu vsakega ministrstva zahtevajo novih izdatkov. S tem zahtevajo še večji proračun, še večja bremena. Na drugi strani pa vpijejo, da je proračun previsok. — »Kmeti list« misli, da je takrat povedal resnico, kadar se prav debelo zlaže. Kajti nikakor ni res, da naši poslanci zahtevajo novih izdatkov in še večji proračun, pač pa je res, to, da zahtevajo, da se da Sloveniji, kar jej po njenih velikanskih davčnih dajatvah pripada. Zato pa ni treba nobenega povziranja proračuna, ampak se da narediti celo znižanjem proračuna. Naj le vlada črta velikanske vsote, ki jih je postavila v proračun za povsem neotrebne izdatke, naj varčuje tam, kjer bi lahko varčevala, pa se bo proračun zmanjšal in zmanjšali tudi davki slovenskemu ljudstvu.

△ **Liberalizem.** »La Croix« je te dni odgovoril na vprašanje: »V čem obstoja svobodomiselstvo?« — sledeče: »Svobodomiselstvo obstoja v tem, da se za svoje lastno mnenje na hrupen način zahteva brezpogojna avtoriteta, vsak raz drugega mnenja pa se skuša s psovanjem, sumničnim neutonesnostjo ali silo zadušiti.« Svobodomiselci prireajo n. pr. na veliki pitek velike mesne pojedine samo zato, ker mislijo, da bodo s tem želili verne ljudi. Ako nepoče kak nasprotnik predavanje, potem brž dero skupaj da bi mu če mogoče, besedo onemogočili. Če se jim to ne posreči, potem v svojih listih zavijajo njegove besede, kličejo na pomoč policijo in državnega pravdnika in krive vlado slabosti, češ da ne zna doati energično dušiti čiviljence se reakcije in ultramontanizma.« »La Croix« je s tem podal točno sliko starega liberalizma, čegar najstarejša izdaja je nedvomno najboljša ohranjena v našem slovenskem svobodomiselstvu.

Naše prireditve

Kat. prosvetno društvo na Homeu priredi na cvetno nedeljo, dne 28. marca 1926 ob pol 4. uri popoldne igro »V znamenju križca«. Vrši se v Rimu v dobi mučenja kristjanov pod cesarjem Neronom. Vstopnina: sedeži I. vrste 7 Din, II. vrste 5 Din, stojišča 4 Din. Predprodaja pri gđ. Mariči na Homeu. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. Ljutomer. (Vpizorizirani pasijona.) Pred nabito polno dvorano Katoliškega doma se je vori-

Zobje beli in čvrsti
usta sveža in lepa
to je uspeh zobne paste

PEBECO

Za nego kože:

„PEBECO-Cold-Cream“

zori prvič Pasijon v Ljutomeru. Igralci so se potrudili, da so podali svetopisemske osebe zgodovinsko resnično. Drama je napravila na občinstvo mogočen vtis, kar se je poznalo iz tišine v dvorani, ki je sicer pri drugih predstavah nismo vedno imeli. Da se da tudi drugim prilika, da vidijo Pasijon, se vpizori ta še 25. t. m. ob pol 4. uri in dne 28. na cvetno nedeljo, ob pol 8. uri popoldne. Priporočamo, da kupijo cenjeni gosti vstopnice že v predprodaji, ker bodo na dan predstave sedeže težko dobili. Saj so bili sedeži za prvo predstavo razprodani že v petek pred predstavo! Ne zamudite ugodne prilike!

Dr. Hohnjec o ženskem vprašanju.

Minolo soboto je predaval v belgrajskem Ženskem klubu poslanec dr. Josip Hohnjec o načelih za rešitev ženskega vprašanja. Poslančeva izvajanja so bila glede katoliškega stališča in posebej glede stališča SLS nasproti ženskem vprašanju velike načelne važnosti in vrhu tega aktualna. Vsi večji belgrajski listi poročajo o tem predavanju dr. Hohnjeca kot predstavitelja SLS. Iz njegovih izvajanj posnemamo:

Položaj žen je bil od nekdaj v vseh narodih in dob h težak in malo zaviden. Prvi je proglasil svobodo za ženo Kristus. Govornik preita mesto v Karadičevem prevodu sv. pisma: »... ni razdelitve na narode, na bogate in revne, niti na moške in ženske, vsi smo pred Bogom enaki.«

Vzroki ženskega gibanja so predvsem gospodarski. Proti ženi, ki je bila preje velik gospodarski činitelj za mnoge potrebe družinskih članov tekmuje sedaj stroj, ki vse proizvaja hitreje in ceneje. Stroj vabi ženo iz hiše. Poleg tega gospodarskega momenta igra v ženskem gibanju veliko vlogo idejni — etični moment. Žena čuti potrebo, da postane svobodna, samostojno bitje, ki hoče o sebi samo odločati. To je gibanje iz dobe francoske revolucije, gibanje za pravice individua.

Žene same deloma napačno tolmačijo fem'nizem, stremeč za popolnim izenačenjem z m. škim, kar je nemogoče. Fiziološka razlika nam je zato najboljši dokaz. Fiziološko materinstvo je največja in temeljna naloga žene. Materinstvo je bilo pogoj za ustvaritev družine in tečno da žena ostane v družini. Danes, ko je fiziološko materinstvo tolikemu številu žen nemogoče, mora družba izkoristiti duhovno materinstvo žene v blagor skupnosti. Glavna naloga žene v javnem življenju je reševanje socialnih vprašanj. Emancipacija žene na prosvetnem polju je šla pred politično emancipacijo. Tisti, ki je ženi prvi odprl vrata v najvišji prosvetni zavod — univerzo — je bil papež Benedikt XIV.

V imenu svoje stranke je izjavil govornik, da je SLS načelno za izenačenje žene z moškimi pred zakonom in da je v tem zmislu tudi v parlamentu ob vsaki priliki nastopila. Sklicuje se na delo in trud žena za časa vojne in čita Wilsonovo deklaracijo, v kateri se v temeljuje pravica ameriške žene, da sodeluje v vsem javnem življenju. To ponavlja govornik za ženo slovenskega juga. Pravi napredek in srečo bo doživel naš narod šele tedaj, kadar bo žena sodelovala v vsem javnem in političnem življenju.

Sport

Akad. SK Primorje-ISK Maribor. V četrtih dne 25. t. m., na praznik, bo gostoval v Ljubljani doseđani prvak Maribora, I. SSK Maribor, ki bo odigral prijateljsko tekmo z ASK Primorje. Mariborani so v letošnji sezoni spremenili v precejšnji meri postavbo svojega moštva, ki se je borilo v prošli jes. prv. sezoni dokaj nesrečno. Doslej je ISK Maribor vedno prišel kot prvak Maribora v finalu za prvenstvo Slovenije ter je v teh tekmah pokazal mnogo zmoglosti in lepe igre. V letošnji pomlad. sezoni je moštvo doseglo izborne rezultate v prv. tekmah ter zaostaja za Rapidom le za eno točko. — ASK Primorje pa je tudi v doseđanih tekmah dokazal svojo primeroma visoko kvaliteto, posebno v tehničnem oziru. Seveda bo moralo moštvo tako v tej, kot najbrž v vseh letošnjih tekmah nastopiti brez svojega izbornega branilca Birse. Njegov naslednik Slamčič je sicer ambiciozen igralec, ki obeta mnogo, ne dosega pa svojega prednika v tehniko in taktiki. Moštvo Maribora nastopi kompletno, vsled česar je pričakovati lepe in zanimive borbe. Tekma se bo odigrala na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta, ter prične ob 16. uri. Ob 15. uri se bo igrala hazen-tekma dveh timov, a ob 18.30 ur nastopila v trening-tekmi rez. ASK Primorje in SK Krakovo.

Turistika

Boh. Bistrica, 23. marca ob 7 zjutraj: +4° C, megla, snega ni.
Kranjska gora, 23. marca ob 7. zjutraj: -2° C, barometar stoji mirno, drobno mede, saninec ugoden.

Naše pravosodje.

Govor poslanca dr. Jakoba Hodžarja v proračunski razpravi narodne skupščine 27. febr. 1926.

(Konec.)

Državlanskega zakona še danes nimamo in tako v Srbiji ne veste, kdo je prav za prav državljan. Pri nas v Sloveniji je to nekoliko boljše, ker imamo še stare zakone. (Franjo Smodej: Saj jih ne priznavajo.) Jih ne priznavajo, to je res.

Nimamo enotnega društvenega zakona. Pri vas v Srbiji je prav enostavno ustanoviti kako društvo. Zadostuje samo, da ustanovitev društva z njegovimi pravili razglasite potem časopisja, in če proti temu nihče ne protestira, se smatra, da so društvena pravila odobrena in da je društvo ustanovljeno. Pri nas pa je stvar drugačna. Hoditi moramo od inštanca do inštanca in nazadnje pride stvar še do pristojnega ministra v Belgradu. Tako mi plačujemo strogo formalizma, ko bi se lahko stvar uredila z eno črto peresa.

Najbolj pa moram kritizirati, da se naša zakonodaja prav malo ali celo nič ne ozira na pravne razmere v Sloveniji. Imamo sicer naredbo od dne 14. decembra 1919, Službene novine št. 128, po kateri bi moral zakonodajni svet ministrstva za pravosodje dati k zakonodajnim predlogom svoje mnenje, a v vsaki od treh sekcij bi morali biti tudi Slovenci. V resnici pa vsaj kazensko-pravna sekcija ni bila več sklicana od l. 1922. naprej. In vendar je nujna potreba, da bi bili pri vseh sekcijah za zakonske predloge udeleženi tudi Slovenci. Ne omenil bi tega, če ne bi bil gospod pravosodni minister naglašal, da je načrt kazenskega zakona že predložen narodni skupščini. (Minister pravde Marko Gjurjič: Slovenci su saradivali na svima zakonskim predlozima.) Gospod minister, od l. 1922. ni bila sklicana kazensko-pravna sekcija. Če je pa bila sklicana, pa mi za to ne vemo, ker ni bil poklican noben Slovenec v to sekcijo. Vprašam vas, gospodje iz vladne večine, ali smo združeni ali ne, ali smo ravnopravni ali ne? Zadnje redakcije načrta kazenskega zakona so napravili samo srbski juristi. (Minister pravde Marko Gjurjič: Na tome zakonu je suradilivo i dr. Dolenc.) Da, toda pred tremi leti. Sedaj, ko je treba prirediti končno redakcijo, pa niste poklicali nobenega Slovenca. Vse delo se vrši v tajnih sekcijah, tako da za to delo ne vedo niti srbski juristi. Imate v tej sekciji same Srbe: enega profesorja, predsednika kasacijskega sodišča in podpredsednika Stola sedmorice v Zagrebu. Ti trije gospodje opravljajo vse delo, noben drug jurist pa ne ve, kaj se v tej sekciji godi. In vendar bi bilo nujno potrebno, da se k izdelovanju raznih zakonskih načrtov pritegnejo juristi vseh treh narodov, če že ne iz drugega, pa iz tehničnega razloga, ker imamo celo vrsto različnih pravnih področij v naši državi.

Zmešnjave.

Tako najdemo v zakonu o tisku nov institut »stavivte pod sud«. Naši materialni in formalni zakoni te vrste sodnega postopanja in prakse ne poznajo. Kako se potem naj temu postopanju naša judikatura prilagodi. Dovolite mi, gospodje, da se dotaknem nečesa, kar vas bo morda posebej zanimalo. Ravno kar omenjeni tiskovni zakon predvideva za razširitev kralja zaporno kazen od 1 do 5 let. Po naših materialno-pravnih predpisih se take kazni lahko znižajo do 1 dneva zapore. Pa tudi, če abstrahiramo ta slučaj, se odmeri za take slučaje normalno par mesecev zaporne kazni. Poglejmo si pa sedaj materialno kazensko pravo, ki velja sedaj za vse pokrajine, t. j. srbski kazenski zakon, ki je razširjen na celo državo. Če je kdo izrekel žalitev kralja pred več ljudmi, je določena za to najmanjša kazen od 3 let, ki se v nobenem slučaju ne sme znižati. (Franc Smodej: Tak je zakon.) Takih v bistvu nasprotujočih si določil zakonov ne bi mogli vsebovati, ako bi vprašali in poslušali pametne ljudi. Tako pa lahko dobi oni, ki je namenoma dal priliko 30.000 ali tudi še več ljudem brati tiskano žalitev kralja eventualno samo en dan zapore, dočim je oseba, ki je n. pr. v vinjenem stanju v gostilni izrekla isto žalitev, brezpogojno kaznovana s triletno kaznijo.

Končujem s par primeri. Vsi izdani zakonski skoraj brez izjeme se ozirajo glede kazenskega prava na srbski kazenski zakon. To velja n. pr. glede zakona o kmetijskih kreditih, ki se naslanja popolnoma na srbski zakon. Ta pa v poštevh prihajajočemu delu, ni razširjen na celo državo. Kako naj take zakone praktično izvajata judikatura, je vprašanje, na katero ne najdem odgovora, ker je to enostavno nemogoče.

Oglejmo si nadalje zakon o nošenju orožja in pravilnik k temu zakonu. Naša judikatura v Sloveniji je morala izreči, da je ta pravilnik šel preko zakonskih mej, in ga ni mogoče izvajati.

Koliko nerodnosti vsebuje nadalje zakon z dne 2. avg. 1921, s katerim se je sankcioniral stari srbski paragraf 104. V to vrsto spadajočih slučajev je bil naš sodnik prej odpravil do 30 vsak dan. Danes se pa mora z njimi pečati po 7 juristov, ne glede na to, da se s tem bje naravnost v obraz načelu varčnosti, katero vladni krogi v zadnjem času tolikrat poudarjajo.

In še nekaj naj omenim, kar se tiče ravnokar navedenega zakona, to namreč, da sta se po tem zakonu ustanovili prisilni delavnici v Begunjah in v Stari Gradiski, a pod istim krovom kakor kaznilnice. Če to ni zmisel, potem ne vem, kaj še spada pod ta pojem. Saj vendar človek, ki je obsojen na prisilno delo, ni isto, kar je navaden zločinec, on ne prestaja kazni, kakor zločinec. Kajti njega je treba moralno dvigniti, izboljšati njegov značaj, navaditi ga na delo ter mu dati podbudo, da postane zopet polnopraven član človeške družbe, ker, če mu teža ne daste, potem šele postane v resnici zločinec in kandidat za kaznilniško kazen. Nič čudnega pa ni, če smatra takega človeka ljudstvo in če se smatra dotičnik sam za brezčastnega, ako ga vtaknejo pod eno streho s hudodelci.

Pri vsem tem pa so črtali iz proračuna postavko od 1 milijona dinarjev za že davno obstoječo prisilno delavnico v Ljubljani, ki je skozi desetletja opravljala svojo človekoljubno nalogo ter se izkazala kot izborna zavod za poboljšanje delomrznežev, in napravili iz nje opazovališče za umoholne.

Pravilnik o babah z dne 22. febr. 1924 citira le srbski materialni kazenski zakon, istotako pravilnik k zakonu glede obnove višegradništva z dne 30. dec. 1921. Ta pravil-

nik, ki je bil izdan 19. marca 1923, predpostavlja, da velja III. del srbskega kazenskega zakona po vsi državi, dasi ni bil nikdar izven Srbije provulgiran. Držati se mora torej po celi državi, vedeti zanj pa ni treba. Ali ni to znak očitvene nezmyselnosti? Izvršitev kazni je ponekod boljša, drugod slabša, in ravno v kaznilnicah v Srbiji pod vsako kritiko. To nas sicer ne bi toliko zanimalo, da bi tukaj posebej poudarjali, ako bi teh kaznjencev ne pošiljali iz Srbije, iz Gradiške itd. k nam na pr v Maribor, in še v kakem stanju. Po železnih jih vozijo v okovih. Če to utrjuje vero v državno avtoriteto in zavest, da ima država dolžnost čuvati svoj ugled, potem pač ne vemo, kaj je čuvanje avtoritete in najnavadnejšega človekoljubja. Toda vse bi se bilo razumljivo, če bi se vsaj za svoje ljudi brigali. Kajti od vseh tistih jetnikov, katere pripeljejo iz Srbije in južnih pokrajin v naše kaznilnice, jih 10 odstotkov pomrje od jetike, dočim ostali hirajo, ker ne prenesejo za nje neprikladnega podnebja. Imejte vsaj toliko človeškega čuta in jim naložite vsaj tako kazen, da bodo imeli možnost postati zopet pošteni člani človeške družbe, ne pa da jim takorekč daste strupa, da jim ubijate zdravje in življenje.

Skoraj vsi zakonski osnutki zadnjega časa so dobili svojo končno obliko v zadnji redakciji samo od srbskih juristov. Pritegnilo se razen Srba ni nikogar. Kaj čuda potem, da je ta ali oni zakon izšel iz končne redakcije popolnoma potrjen, ves pokvarjen in popolnoma drugačen, kakor je bil zamišljen in predlagan od stvarno prizadetih in strokovno pristojnih krogov. Povdarjam pri tej priliki še enkrat, da ni res, kar se trdi, da so sodelovali tudi slovenski juristi, ker so zadnji čas v resnici sodelovali samo gg. Nestorović, Ogorlica in dr. Subotić. (Minister pravde, M. Gjurjič: I dr. Dolenc.) Ni res! Cela 3 leta ga niso pozvali na sodelovanje. Ako gre morja samo za komisijske stroške, potem sploh ne vemo, zakaj obstoja ministristvo za izenačenje zakonov. Prineslo je v tej parlamentarni dobi ničesar drugega kakor tiskovni zakon. Stvar izgleda ravno tako, kakor da stoji merodajni činitelji na stališču, da trojica srbskih juristov popolnoma zadostuje, vse drugo je pa odveč in mučno pri doslednem izvajanju centralizma.

Gospodje! Končam z zgledom: vsi trije navedeni gospodje so n. pr. načelni nasprotniki porote, katero vprašanje je v Sloveniji rešeno s plebiscitom, za to, ker ne poznajo porote iz prakse. In vendar bodo samo oni delili kruh slovenskim juristom.

Kje je oddelek za zakonodajo.

Najhuje pa je, da še vedno ni organiziran oddelek za zakonodajo v ministristvu pravde, kakor je zamišljen z naredbo z dne 14. dec. 1919, Službene novine 128, dasi ima ta naredba zakonito moč, ker je Zakonodajni odbor v Narodni skupščini ni izpremenil. V oddelenu za zakonodajo sede sami Srbi, ki pa ne poznajo drugih zakonov, v komisije kličejo največ Srbe, na mesto da bi konstantno zaslišali ves zakonodajni svet, če drugače ne, vsaj pismeno. Če n. pr. Srbi ali Hrvati ali Slovenci ne bi dali pismenega mnenja, kakor je to pri naših bratih običajno, naj bodo tisti, ki se niso odzvali, prekludirani, toda vsaj prilika jim naj bo dana, da oddajo svoje mišljenje in pripomerejo, da se vendar enkrat naša zakonodaja v modernem in strokovnem pravcu izenači. Če nas ne odbijate tam, kjer gre za pare, nas tudi ni treba odbijati tam, kjer treba pomagati s strokovnim znanjem. Toda žalibog, tam nas ne poznate.

Gospod! Pri vseh teh razmerah, kakor sem jih delno navedel, vidimo, da bo vse govorjenje o zedinjenju, da smo vsi enaki in enakopravni, da se bomo prelevili eden v drugega, postalo popolnoma odveč, ker brezpravi kaos raste od dneva do dneva. Počasi se bo sama po sebi podala taka oblika pravnega stanja, da bo vsaka strokovna in smotrna zakonodaja odveč. Dovoljvsem si opozoriti pri tej priliki na to, da je baš gospod pavdini minister g. dr. Gjurjič pred leti v Ljubljani pred sodniki izrekel značilne besede: Dejstvo je, da je sodstvo hrbenica države, da je ona žila, po kateri se pretal avtoriteta države. Povzdignite to avtoriteto v sleherni duši, vzdržujte jo, čuvajte in spoštujte obstoječo judikature in vse kar je s tem v zvezi. Jaz sem hvaležen gospodu ministru za te besede in ga samo prosim, da ne jim tudi odzove ter pritisne na finančnega ministra, da ne bo črtal onih postavk, ki so potrebne, ga pusti naši judikaturi svobodno pot in prosti razvoj ter zlasti ne moti vršenja poslov kazenskega postopanja. Star in resničen je izrek: »Justitia fundamentum regnorum«. Stvar je ta, da mora ta fundament držati, da mora ostati. Ne sme se ga rušiti ravno tam, kjer je najbolj važno, tam, kjer gre za varstvo imovine in človeškega življenja. Vi ga pa rušite in povečavate kaos brezpravja, iz katerega ne bo več izhoda. Ne bo več potrebno ministristvo za izenačenje zakonov, ker bo vse skupaj en kaos.

Mislim, da ni treba posebej izjaviti: da bom s tovariši glasoval proti proračunu, (Zivahno odobravanje in ploskanje na levici.)

Naše dijaštvo

J. S.:

Cirilmetodijska liga.

Praga, 18. marca.

Najvažnejša verska in kulturna naloga Slovanov je, da izvršijo to, kar je skušal v drugi polovici 16. stoletja doseči pri severnih in vzhodnih Slovanih učeni papežev poslanec, jezuit Posevino in nekoliko let pozneje hrvaški duhovnik Juraj Križanič, leta 1077 pa papež Gregor VII., ko je poslal srbskemu velikemu županu Mihajlu Vojslavljeviču kraljevo kromo. Zedinjenje pravoslavne s katoliško Cerkvijo je tisti preizkusni kamen, ki naj pokaže, do kake mere je človeštvo prepojeno z živo vero. Moderni Zapad obupuje nad svojo bodočnostjo in s strahom opazuje sadove svojih brezbožnih nauk. Od Vzhoda pričakuje rešitve. Toda Vzhod bo lahko rešil svojega zapadnega brata le takrat, če se bo prepoji z živim krščanstvom. Življenje pa je tudi pravoslavje začelo čim dalje bolj prepričevati, da ima edino katoliška Cerkev dovolj življenjskih sokov za obnovo človeštva.

Mladina najprej začuti novi duh časa. Tako

je visokošolsko katoliško dijaštvo že pred vojno spoznalo, da je edina rešitev za vse poznane slovanske narode v tem, da se čim tesneje združijo. Na Dunaju se je osnovala Slovanska akademska liga, ki je utrjevala stike med katoliškimi slovanskimi akademiki. Prizadevala si je zlasti vplivati na poljske tovariše v tem smislu, da bi čutili bolj slovansko in da ne bi napram sosednim slovanskim narodom izvajali osvojevalnih teženj. Ostalim Slovanom v Avstriji je bilo težko, ko so videli, da se je mogla nemška nadvlada v Avstriji vzdržati samo s pomočjo poljskih poslancev.

Mladina je tudi po vojni najprej občutila, da duh časa najbolj nujno zahteva od vseh slovanskih narodov, da začno z vso resnobo in ljubeznijo pripravljati pot cerkvenemu zedinjenju. Zato se je že leta 1920 osnovala v Pragi Cirilmetodijska Liga. Njen namen je, da združi vse resnično verno slovansko dijaštvo, kakor katoliško tako tudi pravoslavno, na versko-kulturnem temelju k delu za cerkveno zedinjenje. Ker pa se ravno v delu za versko zedinjenje najbolj jasno kaže, kateri slovanski narod je res občestveno krščanski, katoliški in se ni izgubil v narodnem šovinizmu, vsled tega združuje Cirilmetodijska Liga vse osrednje organizacije vsega vernega slovanskega dijaštva. Vsled prevelikega šovinizma dosedaj niso bili zastopani edino Poljaki, toda v zadnjem času pa je začelo uvidevati tudi poljsko katoliško dijaštvo in katoliška poljska javnost vobče, da je treba opustiti zatiranje beloruske, ukrajinske in ruske narodne manjšine. Borba proti slovanskemu bogoslužju in rabi cirilice je začela popuščati. Zato je sprejem Poljakov v Cirilmetodijsko Ligo samo vprašanje časa. Bolgari pa so prišli v Cirilmetodijsko Ligo le s prozornimi političnimi nameni; vsled tega jih je bilo treba izključiti. Ker pa se je v najnovejšem času začelo v Bolgariji organizirati pozitivno verno pravoslavno in se je začelo zbirati v društva tudi maloštevilno bolgarsko katoliško dijaštvo, ne bo več dolgo, da dobe Bolgari zopet zastopnika. Odkar se je l. 1. razbrala vrhovna centrala vsega katoliškega dijaštva v Jugoslaviji, Jugoslovanska katoliška dijaška Liga v Zagrebu, nimajo več jugoslovanski delegati v Cirilmetodijski Ligi pravice nastopati v imenu celokupnega jugoslovanskega katoliškega dijaštva. Zastopano je samo srbsko, hrvaško in slovensko dijaštvo, ki študira na področju Dijaškega Saveza (Dijaške zveze) v Belgradu in pa jugoslovansko katoliško akademsko društvo »Krek« kot tak.

Lansko šolsko leto je preživljala Cirilmetodijska Liga krizo. Letošnje šolsko leto pa je dalo odboru nove, širokogrudne, sposobne in iniciativne moči, ki se ne ustrašijo truda in žrtve. Čeravno je vladala vse do najnovejšega časa velika zaostrenost med Čehi in Slovaki v političnem življenju, je vendar zastopnik slovaškega katoliškega dijaštva, dr. Čarsky, podal katoliškim Čehom roko v spravo in je celo predlagal, naj imata češka in slovaška sekcija skupno zastopstvo.

Akademija, ki jo je priredila Cirilmetodijska Liga v nedeljo 14. marca v Pragi, je pokazala tudi širši javnosti, da je krščanstvo tako močno zasidrano v mladih dijaških dušah, da jim spori med posameznimi slovanskimi narodi ne morejo uničiti težnje po obnovi Slovanstva v krščanstvu pod zavetjem Petrove skale.

Posebnost te akademije je bila, da so se razen bolgarskega in poljskega slišali vsi slovanski jeziki, večino pa so imeli narodi, ki pišejo s cirilico. Nastopil je izredno dobro izvežbani 18 članski ukrajinski moški zbor, ki je zapel pet ukrajinskih narodnih in umetnih pesmi. Vseuč. prof. dr. Kobaljevič je v kratkem referatu dokazal, da tvorijo grško-katoliški Ukrajinci most k pravoslavnim Slovanom pri delu za zedinjenje. Belorus ing. C. Klimovič je opozoril na velikega beloruskega cirilmetodijskega delavca in najboljšega modernega beloruskega pesnika Kazimira Svojaka ter je deklamiral njegovo pesem »Ščasčiec«. Podkarpatski Rus Pákh je pojasnil delo za zedinjenje v Podkarpatski Rusiji in širjenje pravoslavja od strani srbskega škofa Dositeja, ki so ga podpirali svobodomiselní češki visoki uradniki. Zanimivo je, da je med 16.000 novo-pečenimi pravoslavnimi več župnikov, ki so bili pred prestopom iz katoličanstva v pravoslavje navadni delavci v gozdu, eden pa celo jud, ki se še sedaj po dveh letih, ni naučil mašnih obredov. Ruski akademik Novolnij je pozival vse Slovane, naj se spomnijo svete Rusije in naj ne pozabijo, da je brezverstvo v obleki boljševizma nevarno tudi ostalim Slovanom. Izražal je željo, da bi vsi Slovani bili edini pri delu za versko zedinjenje, da se čim prej vsi Slovani, tudi Rusi, ogrejejo na sru občje krščanske katoliške Cerkev in da potem ponese evangelij vsem narodom. Zastopnik katoliškega dijaštva, ki je združeno v Dijaški zvezi za Srbijo, je v svojem govoru o »Slovanski krščanski svetovni revoluciji ljubezni« strnil metode vseh velikih delavcev za cerkveno zedinjenje od Cirila in Metoda, Posevina, Križaniča, sv. Frančiška Asiškega pa do Solomška, don Boska, dr. Mahnič, dr. Stojana, Solovjeva in dr. Kreka. Podal je praktične smernice za delo. Njegov govor je izzvenel v mogočen refren, naj slovansko katoliško dijaštvo z obnovitvijo v Kristusu začne revolucijo pri sebi, naj se čim bolj združi z evharističnim kraljem in naj potem ne posluša več Heroda, ki ga hoče okužiti z mržnjo in umoriti božje dele.

Slovenec cand. phil. J. Jare je deklamiral

Pogačnika »Marijin plašč«. Slovaki so se pojavili s klavirskimi točkami in z deklamacijo, Čehi pa z referatom o pomenu cirilmetodijskega delovanja, z dvema solo-spevoma in z eno deklamacijo.

Vsled izrednega uspeha se akademija v kratkem ponovi v Brnu. Vsi udeleženci so dobili prepričanje, da je cirilmetodijska ideja tako močna, da lahko spravi ne samo Čeha in Slovake, temveč tudi Ruse, Poljake, Ukrajince in Belorusa, a tudi Bolgare, Srbe, Hrvate in Slovence in vtisne zgodovini človeštva pečat nove, res katoliške dobe.

Ljudski oder

v Ljubljani

Nedelja, 28. marca ob pol 4 popoldne: »Dekle z biseric, rimski igrokaz s petjem v petih dejanjih.

Cjubljansko gledišče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 24. marca: Ob 16 popoldne: »Ce pride čarodej, otroška predstava društva Atena. Izv. Ob 20 zvečer: »Druga mladost«. Red E. Četrtek, 25. marca: »Pygmalion«. Izven. Petek, 26. marca: »Ana Christie«. Red D. Sobota, 27. marca: Ob 16. uri: »Ce pride čarodej, otroška predstava društva Atena. Izven.

Opera.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 24. marca: »Zongler Naše ljube Gospe«. F. Četrtek, 25. marca: Ob 15 popoldne: »Manon«. Gostovanje gospe Ade Poljakove. Izven. Petek, 26. marca: Zaprto. Sobota, 27. marca: Koncert gospe Ade Poljakove. Izven.

Vse posnetike popoldanskih predstav opozarjamo, da poje pri operni predstavi na praznik v četrtek dne 25. t. m. glavno ulogo v operi »Manon« odlična ruska pevka Ada Poljakova kot gost. Vsled odličnega gostja bo predstava izredno zanimiva in zasluži vso našo pozornost. Začetek predstave je ob 8 pop. in veljajo za njo znižane operne cene. Predprodaja od danes naprej pri dnevi blagajni v operi.

Mariborsko gledišče

Sreda, 24. marca: Zaprto.

Četrtek, 25. marca ob 15. uri: »Ciganic, ljudska predstava ob znižanih cenah — Ob 20. uri: »Evangeljnik«. Ab. B. (Kuponi.) »Evangeljnik zopet na mariborskem odru. Po daljšem presledku se vprizori na praznik v četrtek dne 25. marca zvečer ta priljubljena opera. Ab. B. Popoldne istega dne velezabavna ljudska igra »Ciganic« ob znižanih cenah.

Hudožestveniki v Mariboru. V najkrajšem času pridejo zopet ti svetovni umetniki na tri gostovanja, na kar že danes opozarjamo.

Ljudske predstave v mariborskem gledališču. Da se omogoči najširšim slojem in tudi zunanemu zlasti kmečkemu občinstvu obisk gledališča, se vprizore na praznik dne 25. marca in na velikončno nedeljo in ponedeljek vedno ob 3 popoldne ljudske predstave po znižanih cenah. Prva dva dneva ljudska veselogra »Ciganic«, na velikončni ponedeljek pa velezabavni »Zlahtni meščanc, Ugodne zveze za zunanje goste.

Glasha

HAYDNOVI »LETNI ČASI« V CELJU.

Ko so se leta 1801. Haydnovi »Letni časi« prvič izvajali, je dosegel Haydn nepričakovane uspehe. V tem delu in »Stvarjenju« se je povzpelo do viška slave. Polnoglaska harmonija vseskozi, posnemanje glasov po naravi, čudoviti izraz čustev, od ljubke navadne naivnosti do vrtoglave razposajenosti — vse to je tedaj občinstvo očaralo. Malodane tako, je tudi nas Celjane presenetilo to izvršno naučeno, težko delo. Mariborčani so nam nudili s tem posetom res prvovrsten umetniški užitek, za katerega se zahvaljujemo izbornemu dirigentu in zboru.

Zbor ima dober glasovni material in je pel nepričakovano dobro, doski bolj vezano ko pred leti, ko je koncertiral v Ljubljani, ko je bila skoro slednja fraza razcepjena, zlasti tenorji so dobro zastopani. — Orkester polnoštevilen, na uslugo ima več prav dobro izvežbanih godbenikov. Semtertja niso bili s pevcii v soglasju, sicer pa dosti občini. Kar čudili smo se, da se je mariborski orkester že tako razvil, saj je ljubljanska Glasbena Matica nastopila šele prvič leta 1919. s samo godalnim orkestrom s 40 člani. Kar pa godbaniki n. pr. pri trobilih še niso pogodili, jim ne zamerimo, ker čutimo strokovnjško vodstvo, ki bo v teku malo časa, tudi to popravilo. Mi presojamo ta koncert s tega stališča, da je dirigent komaj nastopil in že posegel po tako težki umetni skladbi. Vemo pa, da prinese le dolgotrajna sistematična šola zboru potrebno čustvenost, elastičnost, in le kot tak more tvoriti dovršeno celoto.

G. Ašič, tenorist, ni bil disponiran. Material ima sicer dober, a ni šolan. To se je tembolj občutilo, ker je stal med dvema zvezdama. Saj je gospe Lovšeto ve blestel sijajnejše kakor najlepša zvezdica in se iskril v svoji prezali. Ljubki krasoti! Dovolj o njej, priznani umetnici, ker tako vsi vemo, koliko in kakšnih pohval je že prejela za svoj srebrnočisti glas, ne le v Celju ampak tam, kjer je umetnost po svoji zaslugi člana, tam kjer nastopajo svetovnoznani umetniki. — G. Križaj je izbrno pel izgovorjavo ima popolnoma čisto, brezhibno, šolan glas, da ga je bilo prijetno poslušati.

Vse se pa koncentrirala več ali manj v dirigentu. Kakor smo že omenili, je izvršen strokovnjak in ga je Maribor lahko vesel. Le malo pripombo si dovoljvsem. Dirigentu treba v rezervi sil za stopnjevanje, zato se mora varovati nepotrebnih gest.

Knjige in revije

Lepo družinsko berilo in primerno delo za družbene sestanke in družbene odre je poljuha pesnitev: »Sveti Jožef v sedmih spevih.« Spesnil Silvin Sardenko. Naše ljudstvo, kitako časti svojega mogočnega prirodnjaka v svojih cerkvah, mu bo po tej knjigi rado dalo novo počestje v svojih družinah, družbah in družtvih. Cena izvoda je 10 Din. Uprizoritev te melodramske igre na odru ne bo težka. Naročiti in vrzioriti! Pa tudi kot nabožno živlo to pesniško delo ne bo izgorelo svojega namena. Naroča se v Osrednji pisarni Marijinih družb v Ljubljani, Poljanski nasip 10, pa tudi v Jugoslovanski knjižarni in v prodajalni KTD. (Ničman).

Gospodarstvo

Zadružno gibanje v Sloveniji.

Narodni gospodar, glasilo Zadružne Zveze v Ljubljani, prinaša v svoji 3. letošnji številki zanimive podatke o zadružnem gibanju v Sloveniji leta 1925., iz katerih po- snemamo:

Iz objav, ki jih razglašajo registracijska sodišča v »Uradnem listu«, je razvidno, da se je lani vpisalo 52 novih zadrug (leta 1924. 57) in sicer v območju trgovskega sodišča v Ljubljani 23 (28), v Novem mestu 2 (5), v Celju 5 (6) in v Mariboru 22 (18). Ti podatki kažejo na vodilno vlogo okrožja ljubljanskega trgovskega sodišča in pa, da se je začelo v Stajerski mirnejše zadružno gibanje.

Nove zadruge se razdele sledeče (v oklepaju podatki za l. 1924.): kreditne 11 (13), agrarne zajednice 9 (4), stavbinske 7 (5), zadružne elektrarne 4 (9), obrtne 4, mlekar- ske 3 (4), konsumne 2 (8) itd. Opaziti je nove agrarne zajednice in večje število stavbinskih zadrug, dočim je ustanovljenih zlasti zadruž- nih elektrarn in konsumnih zadrug manj.

V likvidacijo je stopilo lani 26 zadrug (1924. 30) in sicer v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani 11 (17), v Novem mestu 10 (6), v Celju 2 (1) in v Mariboru 3 (6). Največ je likvidiralo konsumnih zadrug, potem pet obrt- nih.

Konkurz sta lani napovedali dve zadrugi. Izbrisov iz zadružnega registra je bilo lani 16 (1924. 20) in sicer pri trg. sodišču v Ljubljani 11 (11), v Novem mestu 4 (6), v Mariboru 1 (-) in v Celju - (6). Izbrisalo se je pet konsumnih zadrug.

Vsega skupaj je bilo v Sloveniji po vojni do konca leta 1925 na novo ustanovljenih 424 zadrug, 178 jih je stopilo v likvidacijo in 137 jih je bilo izbrisanih iz zadružnega registra.

Naš izvoz v letu 1925.

Dolgo smo že pričakovali podatkov o naši zunanji trgovini in sedaj objavlja general- no ravateljstvo carin podatke o izvozu v me- secu decembru lani in v celem lanskem letu. Seveda so izostali popolnoma podatki o uvo- zu, katerih menda še ne bo kmalu. Naša sta- tistika dela z veliko zamudo. Medtem ko je cela vrsta držav objavila podatke o zunanji trgovini že za mesec februar, smo mi dobili komaj podatke o izvozu za celo leto 1925.

V mesecu decembru lani je znašal naš izvoz 406.836 ton v vrednosti 633.4 milijona Din ali v zlatu 71.1 milijona Din napram 354.739 tonam v vrednosti 933.2 milijona Din ali v zlatu 61.3 milijona Din v mesecu decembru 1924. V mesecu decembru 1925 je bil naš najvažnejši izvozni predmet pšenica, nato slede koroza, gradbeni les, meso itd.

V teku celega leta 1925 smo izvozili: 4.898.466 ton blaga v vrednosti 8.904.539.000 Din ali v zlatu 783.350.000 Din. V letu 1924 je bilo izvoženih 3.915.700 ton v vrednosti 9.538.774.000 Din ali v zlatu 671.272.000 Din. Iz teh številk je razvidno, da je tonáž našega izvoza narasla za 12,3 odst., vrednost v pa- pirnatih dinarjih je sicer znatno padla, pač pa je vrednost preračunana na zlato bila v letu 1925 za 16,7 odst. večja kakor v letu 1924.

Naši glavni izvozni predmeti so bili koroza 2056 milijonov Din, stavbeni les 1119 milijonov Din, jajca 609 milijonov, pšenica 502 milijona, sveže meso 313 milijonov, hmelj 244 milijonov, baker 199, pšenična moka 191, cement 174, konoplje 126, živi prašiči 124, konji 122, svinec 116 milijonov Din.

Če ne bi bilo tako velikega izvoza koroze,

posebno v prvi polovici leta, bi bila naša trgo- vinska bilanca slabša. Žal še niso objavljeni podatki o našem uvozu v celem letu 1925 (do- sedaj samo za prvih 9 mesecev 1925).

Nadalje navajamo še glavne kupee naših produktov: Italija 2249 milijon. Din ali 25,3 odst vsega izvoza, Avstrija 1615 ali 18,6 odst., po Donavi in v Romunijo (tu je naša statistika nepravilna) 1214 ali 13,6 odst., Češkoslovaška 834 ali 9,4 odst., Grška 658 ali 7,4 odst., Nem- čija 637 ali 7,15 odst., Madžarska 458 ali 5,2 odst., Švica 365 ali 4,1 odst., Francija 181 ali 2 odst in Poljska 98 milijonov Din ali 1 odst.

Natančnejšo analizo naše zunanje trgo- vine prinesemo takrat, ko bodo znani tudi po- datki o uvozu za celo leto 1925.

Prodaja hrastovega lesa Direkcija šum v Ljubljani razpisuje prodajo okr. 933 plm² izdelanega hrastovega lesa za tehnično upo- rabo v Krakovem pri Kostanjevici. Pravilno kolekovane in 10 odst. vadijem opremljene ponudbe je vložiti do 11. ure dne 20. aprila t. l. pri Direkciji šum v Ljubljani (Križanke). Vsa zadevna pojasnila se dobe pri šumski upravi v Kostanjevici in Direkciji šum v Ljub- ljani.

Borza

Dne 23. marca 1926.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.519—13.550 (13.52—13.56), Italija 227.75—228.95 (227.88—228.78), London 276.01—277.24 (276.06—277.26), Newyork 56.67—56.97 (56.68—56.98), Pariz 200—202, Praga 168.15—169.15 (168.185—169.175), Dunaj 8.008—8.018 (8.0075—8.0475), Curih 10.984—10.974 (10.9329—10.9729).

Curih. Belgrad 9.135 (9.14), Berlin 123.65 (123.65), Budimpešta 72.80 (72.70), Italija 20.88 (20.87), London 25.245 (25.24385), Newyork 519.375 (519.25), Pariz 18.26 (18.387), Praga 15.385 (15.36), Dunaj 73.25 (73.225), Bukarešt 2.18 (2.19), Sofija 3.75 (3.85), Atene 7.15 (7.20), Madrid 73.20 (73.20), Bruselj 21.10 (21.15), Amsterdam 208.10 (208.075), Kopenhagen 136.20 (136.40), Stockholm 139.30 (139.30), Oslo 111.20 (111.60), Varšava 62.50 (62.50).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.45—49, Kodanj 186.10—50, London 31.42—52, Milan 28.445—545, Newyork 707.75—710.25, Pariz 25.95—26.05, Varšava 88.92—89.10. Valute: doljarji 707.10, ang.ški funt 34.36, francoski frank 25.32, lira 28.415, dinar 12.41, češkoslovaška krona 20.94.

Praga. Devize: Lira 136.10, Zagreb 59.65, Pariz 119.42, London 163.95, Newyork 33.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 70—73, vojna od- škodnina 290—296, zastavni listi 20—22, kom. za- dolžnice 20—22, Celjska 200—202, zaklj. 202. Ljub- ljanska kreditna 190 den., Merkantila na 102—105, Prašedion 365—372, Slavenska 50 den., Kred. zavod 165—175, Strojne 100—105, Trbovlje 350—358, Veveče 110 den., Stavbna 80—90, Sešir 115—120, zaklj. 115.

Zagreb. 7% invest. posoj. 76—76.50, agrari 44—44.50, vojna odškodnina 288—289.50, marc 288—289.50, april 291—292.50, Hrv. esk. 118—118.50, Kred. 114—116, Hipobanka 66—67.50, Jugobanka 107—108, Prašedion 365—367.50, Ljublj. kredit- na 190 den., Slavenska 50—51, Srpska 144—146, Narodna banka 3900 den., Eksploatacija 24—25, Seferana 395 bl., Nihag 34 bl., Gutman 250—300, Slavonija 42—42.50, Trbovlje 350—360, Veveče 100 denar.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 779.500, Žirvo 785.000, Alpine 251.000, Kranjska industrijska 325.000, Trbovlje 455.500, Hrv. esk. 188.000, Jugo- banka 189.000, Slavex 192.000, Slavonija 51.100.

Blago

Ljubljana. Les: Deske, 18 mm, monte, od 17 cm naprej, 4 m dolž., feo meja 1 v. vag. 560—530, zaklj. 560, remeljni 70-70, 35-70, 4 m, monte, feo meja 1 v. vag. 555—555, zaklj. 555, bukovi pragi, 260. 16x26x16, feo meja 40 den., hrastovi re- brobleni plohi, zdravi, 90, 110, 130 mm, od 2.50 m dolž. napr., od 25 cm šir. napr., feo meja 3 v. vag.

1100—1100, zaklj. 1100, bukovi plohi, neobroblje- ni, od 16 cm napr., media 32, dolž. od 2.50 m na- prej, 100 mm in 125 mm, feo meja 5 v. vag. 510—510, zaklj. 510. — Premog: Kal. ca. 7000 antracit, Orle, feo vagon Skoffica: kosovec, za 1 tono 500 bl., kockovec, za 1 tono 450 bl., orehovec, za 1 to- no 400 bl., zдроб, za 1 tono 850 bl. Kal. ca. 4900, feo vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tono 260 bl., kockovec 35-60 mm, za 1 tono 240 bl., orehovec 20-35 mm, za 1 tono 210 bl., zдроб 10-20 mm, za 1 tono 190 bl. Kal. ca. 3500, feo vagon No- vo mesto: kosovec za 1 tono 170 bl., kockovec 100 mm, za 1 tono 150 bl., orehovec 50 mm, za 1 tono 140 bl., zдроб, za 1 tono 130 bl., rovní, za 1 t. no 120 bl. — Žito in poljski pridelki: Pše- nica bačka, 76-77, feo v. vag. naklad, post. 285 bl., koroza, času prim. suha, feo Posojna tranz., za april 160 bl., koroza, času prim. suha, par. Sid 117.50 bl., koroza mlevna (Mahlmais), par. Beli Manastir 145 bl., koroza, umetno sušena, feo v. vag. naklad, post. 135 bl., koroza inzulanka, feo v. vag. Ljubljana 165 bl., koroza činkvantin. par. Beli Manastir 188 bl., ječmen poml., 65 kg, par. bačka post. 165 bl., rž, 71-72 kg, par. Ljubljana 225 bl., ajda, feo v. vag. Ljubljana 260 bl., oves rešetani, feo v. vag. naklad, post. 175 bl., otrobi drobní feo v. vag. naklad, post. 115 bl., rž domača, feo v. vag. Beltinec 210 bl., proso rumeno, feo v. vag. Beltinec 210 bl., fišol beli, feo v. vag. naklad, post. 150 bl., čebulček, feo v. vag. Novi Sad 500 bl., krompir beli, feo v. vag. Beltinec 78 bl. — Gradbeni material: la Portland- cement dalmatinski v jutastih vrečah, feo Split 40 bl., v papirnatih vrečah, feo Split 44 bl.

Dopisi

Sv. Gregor. (Nameravana šola v Dvorski va- si.) Komisijonalni uradni ogled za šolo v Dvorski vasi se je vršil dne 15. t. m. v gostilniških pro- storih Josipa Marolta na licu mesta v Dvorski vasi. Vabljenih je bilo pet občinskih odborov in dva krajna šolska sveta. Okrajni šolski referent se je trudil v svojem poročilu dokazovati udelež- cem, da je šola v Dvorski vasi zakonito potrebna. Ne moremo na noben način tolažiti, kako je mo- gel navajati visoke številke oddaljenosti vasi do šol, in je moral na vse zadnje vendar priznati, da je geometer nameril pri vseh vpostevanih vaseh oddaljenost mnogo pod zakonito določeno, samo Dvorska vas bi bila po poročilu oddaljena preko zakona. Ko smo žuli iz ust g. referenta to neza- slišano novost, smo bil prepričani, da bi g. referent meril pot v Indijo še vedno okrog Afrike, dasi imamo dosegleta in desetletja sueski prekop. Go- tovo pa je, da po onem potu, ki ga je meril gosp. referent, ne bodi noben Dvorjanec v Vel. Lašče. Ogled na licu mesta šolske stavbe nas je razočaral. Stavba naj stoji pri cesti, tako da bo dobra tretjina pod cestnim nivelow v dolinici na severni strani brega, tako da bo šola v zimskih mesecih v megli in brez sonca. Uradni komisiji se je zdelo to stav- bišče nad vse idealno. Po ogledu je komisija za- pisovala izjavo postavno poklicanih udeležencev. Tu se je po pokazala prežalostna slika. Gregorski občinski odbor se je razen treh odbornikov iz Dvorski vasi soglasno uprl zoper to šolo, katere ne mara nihče, niti vsi Dvorjanci, zdaj pa pridejo na izjavo kmetje iz Vel. Lašče, iz lužarske občine in turjaške in božejo gregorskemu kmetu, svojemu sotrpniku napraviti z izjavo za šolo nepreračunljive vsote, tako da bo moral eden boljših davkoplačevalcev prispevati tisoče kron za šolo, od katere nima prav nikake koristi, ampak še celo škodo. O kje to kmetje vzajemnost?

Slivnica pri Mariboru. — Anica: Oh, ljuba moja Julka, kako sem veselja! — Julka: »Zakaj neki?« — Anica: »Kaj še ne veš, da uprizori »Iz- obraževalno društvo v Slivnici« dne 25. marca na praznik Merjinega oznanjenja in v nedeljo, dne 28. marca 1926, ob 8. uri popoldne v Društvenem domu prekrasno igró v treh dejanjih »Klavdijec ali »Kristusovo trpljenje?« Društvo si je nabavilo nove kulise in izposodilo-rimsko obleko iz mesta. Meni, mojim bratom in sestram so starši že dovo- lili, da smemo iti k igri. Nekaj nas gre na praznik, drugi pa v nedeljo, tako da bomo videli prav vsi to prelepo igró. — Julka: »Hvala lepa, da si me na to opozorila! Tudi jaz bom prosila starše za dovoljenje. Kaj si pač more misliti lepšega? Po- slušaj! Pred nekaj dnevi smo obhajali sv. misijon, sedaj pa bo uprizoritev »Klavdijec ali »Kristuso- vega trpljenja!« Ali se nam ne bo blezeli šes sv. misijona trajneje obranil v spominu? O! da! Sta- rše bom prosila tako dolgo, da dovolijo tudi nam vsem posejiti igró!« — Anica: »Vedno ti bo žal, če zamudiš to lepo priliko. Kaj takega še nismo videli na slivniškem odru in bog ve kdaj bomo zopet. Pa še povabi in povej svojim prijateljem in sosebam. Na svidenje in Društvenem domu!« — Res, nikdo naj ne zamudi te krasne igre. Pridite vsi, domačini in okoljani! K obilni udeležbi prav uljudno vabi odbor.

Orel

Mladinska akademija ljubljanskega orlov- skega okrožja na praznik sv. Jožeta v Ljudskem domu bi bila pač zaslužila malo boljši obisk vsaj od strani staršev in prijateljev naše mladine. Pa menda vendar ni med njimi toliko Jožetov in Pepe, ki so ta dan godovali? Ob sebi je umevno, da je poseil akademijo prijatelj-óse mladine, pri svojih visokih letih sam še živahni mladec, pre- vzvšeni gospod knezožkof, ki je z ovidnim za- nimanjem sledil vsaki točki. — K stvari!

Deklamacija »Pot Orličev« naj se prednaša pri vseh sljnih prireditvah, to pa zato, da vtisne- mo vsem potomcem neizbrisno v spomin naše ne- odrešene brate. Vaje s palicami niso bile izve- dene prav eksaktno, ker jih menda niso vezbali nikdar z godbo. Skladbe se mi ne zde dobro iz- brane, kot še pri nekaterih drugih točkah. Za mladce, ki prvi pot čujejo teskladbe k vajam, je mehke. »Jaz pa pojem na Gorenjsko« so izjavile Orličice (Trnovo) dobro; sestava je primerna sta- rosti in prav srčkana. Skok čez konja ni nudil po- sebnega, posebno že zato ne, ker se je polagalo premalo pozornost na eleganco. — Gojenke so iz- vedle dve prosti vaji dobro; bili sta lahki. Na- stopila je vrsta mladcev na bračli. Nekaj gibov je bilo v nekaterih zelo lepih vajah, kj jih zmorejo samo že najboljši telovadci-šani. Vsekakor pa po mojem mnenju tako vaje niso primerne za to sta- ros, ker so zelo težke. Vaje s »šerpanic« bi bile prav čedne, ako bi te »šerpe« bile res »šerpe« in enotne. Vaje (izvep programa — naraščaj Sv. Ja- kob) v zastopu na francoski način so bile prav čedne in dobro izvajane. Prvi del je zaključil za- dosti dolg in dobro sestavljen govor. Bilo je sicer videti, da je naučen na pamet, vendar bo ta de- lo lahko še izvrsten govornik ako se bo kaj več ukvarjal s to umetnostjo. — Odmor je bil (prvič, kar pomnim) tako kratek, da že ni bil več odmor — kar je prav pri takih prireditvah. Naraščaj je izvajal po odmoru dve dobro naučeni prosti vaji z odsekanimi gibi. Njim je sledila simbolična vaja Orličice iz Smartra »Plavaj, plavaj barčice«. Ljub- ka kompozicija, dovolj dobro izvedena, samo — preboječe. Le korajžne bodite! Obledene so bile popolnoma enotno in čedno, česar ni bilo pri vseh — vsaj glede enotnosti. Krasna je bila točka »mladci z žrdjo«. Sestava in izvajanje prav dobro. Zato mi pa ni bila posebno všeč naslednja točka — vaje z vetrnicami. Godba ni imela prave sklad- be, ki je bolj mešala, kot dajala takt, a tudi sama sestava vaj je bila ponesrečena. Izvajanje bi se morda pri boljšem nastudiranju dalo izboljšati. Plovni skoki skozi obroči so bili izvedeni dobro. Sledeče vaje (mladci Krakovo-Trnovo) izvajane zopet na francoski način ozir. skupinske, so čedna sestava; izvajanje prav dobro. Isto velja o »vite- škaj vajah« z meči in ščiti. Program je zaključila prav čedna skupina. Omenim še, da so bile vple- tene med posamezne točke še nekatere ljubke in zabavne deklamacije, ki so prav primerne Ori- čem in Orličicam. Iško n. pr.: Jure spod gora, punčke itd. Orličič in Orličice. Je korajžno naprej in ne bojte se, če vas nisem tako povabil, kot ste mislili. Mogoče še celo preveč, ampak nekaj drži — postavite se pa le lahko, samo če hočete. Bog živi!

St. V.

Sv. Peter — Ljubljana. Zvečer ob osmih za- čenem z razgovorom za tekme: social. vpra- šanje. Členstvo točno in s knjižicami Bog živi!

Vsak somišljenik S. L. S. naj stori svojo strankarsko dolžnost in daruje za Ljudski sklad S. L. S.

Naznanila

Poselska zveza ima v četrtek dne 25. marca ob 5 popoldne v Mestnem domu shod. Pogovorili se bomo o važnih zadevah, zato ste vabljene vse članice in znanke. — Tajnica

III redni letni obni zbor »Strokovne zveze javnih nameštencev« se vrši v soboto dne 27. t. m. ob pol 8 zvečer v kleti 1. del. konzum. društva, Kongresni trg 2, z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Redni letni obni zbor »Konjerejskega odse- ka L. Kmetijske družbe za Slovenijo« se vrši v sredo, dne 7. aprila 1926, ob 14. uri (2. uri popold- ne) v prostorih Kmetijske družbe. — Odbor.

Državna gozdna drevesnica v Kočevju razpo- laga z večjo zalogo dveh in triletnih sadik črnega in belega borovca. Interesnje naj se obrnejo na okr. gozdnega referenta v Kočevju.

Hmeljarsko društvo v Zalcu vabi k 47 glavni skupščini, ki se bo vršila na praznik, dne 25. t. m. ob dveh popoldne v dvorani g. Fr. Robleka v Zalcu po običajnem dnevnem redu. Pridite vsi! Društve- no vodstvo.

Nova križarska vojska otrok.

Francoski epikal Henry Bordeaux.

Prevedla K. H.

Ta navada je precej neprillična za družinskega očeta. Družinsko življenje zahteva pred vsem red, da ne glede na številne druge čednosti, ki si jih je težko pridobiti, posebno še potrpežljivost. Andrej Dušen ne pride nikoli pravočasno k večerji in Perneti, njegovi ženi, to ni prav, zakaj Lipe in Ančka kričita na vse grlo z žlicami v roki.

- »Kaj naj naredim, ženka?«
- »Čakati te moramo, Andrej.«
- »Reveži so to, Pernuška.«
- »Tudi mi nismo bogati, Andrej.«
- »Morda res ne delam prav.«
- »Ne rečem, morda imaš pa le prav.«

Lipe in Ančka pa ne zahtevata nič drugega ko da smeta jesti.

Tudi danes, dan pred božičem, je Andrej odšel navsezgodaj z doma. Na rami je imel ostro sekuro in v vreči na hrbtu svoje kosilo (kruh, sir in majhno steklenico rdečega vina zaradi dolge poti). Šel je poma- gat tovarišem v gozdu Sappey, tam na drugi strani doline Modane. Pernuška je bila na pragu iz varčnosti luč upihnila, čeprav se je komaj še svetlilkalo, in je kot dobra gospodinja naročila Andreju sto stvari.

»Nazaj grede ne pozabi kupiti v Modani purančka. Jutri bo sveti dan.«

»Prav gotovo ne pozabim, Pernuška, ženka moja. Saj jemo purančka samo enkrat v letu. Brez purančka ni božiča.«

»Ne pozabi tudi igrač, ki jih mora Jezušček prine- sti Iipetu in Ančki. Sicer nismo bogati, vendar pa to mora biti.«

»Prav gotovo, prav gotovo. Pernuška, ženka moja. Brez otročjega veselja ni božiča.«

Ko sta zvečer otroka prišla po šoli domov, očeta še ni bilo v hiši. Pernuška je prišla več ko enkrat poslušat in pogledat na vežni prag. Toda noč je bila temna in slap svetlega Benedikta je delal tak hrup, da se ne bi slišalo, tudi če bi kdo s težkimi podko- vanimi škornji hodil po slali. Toda, glej senco tam med dvema mecesnoma: hitro se bliža, čeprav je po- bočje strmo. Glej, da, Andrej je! Kakor vedno ima sekuro na rami. Zavojčka pa nima v roki. Kje so igra- če? in kje je puranček? O, prav gotovo v vreči, ki jo ima na hrbtu in ki je od spredaj ni moči videti.

- »Andrej, ali si ti? Le tiho! Otroka sta že doma. Daj mi hitro purančka!«
- »Na moje vero, Pernuška, purančka pa nimam.«
- »Tak si pozabil? In nocoj je sveti večer. Torej bomo morali letos biti brez njega. Kje so pa igrače, da jih hitro skrijem? Ponoči jih deneva v Anuškin in Lipetove čevlje.«
- »Ne bodi huda, ženka. Ko bi ti vedela...«
- »Andrej, povej mi, kje so igrače?«
- »Tako ti razložim vso stvar. V dveh ali treh be- sedah.«
- »Ni treba ne treh ne dveh, Andrej, pozabil si na- jina otroka.«
- »Nisem ju pozabil.«
- »Daj mi torej igrače brez vseh teh komedij.«
- »Nisem ju pozabil, Pernuška, prisegam ti. Toda srečal sem Perono.«
- »Perono ali ktero drugo, kaj to mene briga?«
- »Perono, ki jo je njen mož zapustil in odšel v Italijo.«
- »Kadar mož ženo zapusti, je gotovo ona tega kriva.«
- »Ne vselej, Pernuška, ne vselej, zapustil je štiri črvičke, štiri črvičke z odprtimi usteci.«

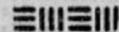
»Mi jih vendar ne moremo rediti.«

»Vseh pet, štirje črvički in mati, so bili v Modani pred trgovino s perutnino. Gledali so lepe purane, blesteče in rejene, zvrščene kakor v bojni črti in masne, da so se človeku sline cedile. Otroci so gle- dali in duhali. Duhali so in vohali, ko da bi bili pu- rani že pečeni. »Tak, Perona, odloči se!« — »Ničesar nimamo za praznike.« — »Ničesar? Nemogoče!« — »Ničesar, že od večeraj, moj dobri Andrej.« — »Pa na sveti dan povsod jedo.« — »Povsod, morda, ampak pri nas ne.« — »Vzel sem ves denar, svoj denar in tvoj, Pernuška, svoj denar in tvoj, ki je oboje le eno pre- moženje, in sem ga dal ženi. Toda ni kupila purana, temveč kruha in štruco, ker to nasiti in ni tako drago. In zdaj sem tu, Pernuška, in me je nekoliko sram.« — »Ja, kaj pa ti je?« — »Kaj nisi nič huda? Me nič ne boš okregala? Nocoj nisi zgovorna. Nu, kaj, mar boš jokala? Zaradi lesenih igrač in purana?«

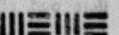
- »Saj ne jokam zaradi tega.«
- »Zakaj pa? Ali mi nočeš povedati?«
- »Zaradi tvoje dobrote, norček, in zaradi Peronine revščine.«

Sveti večer je. Lipe in Ančka sta dobro zavita v svojih lesenih posteljicah in nočeta zaspati, dokler ne vidita Jezuščka. Druga leta sta bila prepričana, da pride, letos pa nista več, zaradi učiteljevih besed. Dvom pa nekoliko vznemirja. Kod bo prišel? »Skozi dimnik,« meni Ančka. »Skozi vrata,« izjavlja Lipe. »Jezušček ni dimnik.« Ze se razgovarjata o čudežu.

V sobi sedita ob ognju Andrej Dušen in njegova žena in si nimata dosti povedati. Pernuška je prema- gala svojo ganjenost: človek jo končno vselej pre- maga, kajne? Dobro delo je dobro delo, toda kadar je enkrat opravljeno, je opravljeno: enkrat na leto se že nekaj da za uboge črvičke, ampak sebi sme enkrat v letu tudi privoščiti boljši grizljaj. Letos pa se bo treba odpovedati

Priloge: »Cirilove knjižnice« v Mariboru: 8 zvezek: Orzy Duška Roman. I del 16 Din. 9 zvezek: Conan Doyle: V ilbijski puščavi Roman. 12 Din. 10 zvezek: Bernetti: Zl: pokopan Povest 8 Din. 11 zvezek: Camelli: Izpoved socialisti (04 socialisti do duhovnika) 16 Din. 13 zvezek: E. Lešnik: Sumi, sumj Drava. Črtico iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14 zvezek: Ljubša: Slovenske gortice. 7 Din. KOL.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 23. marca 1926. Višina barometra 308,8 m

Table with columns: Opazovanja, Barometer, Toplota, Rel. vlaga, Veter in brzina, Oblačnost, Vrsta padavin, V Ljubljani je. Rows include Ljubljana (dvorec), Zagreb, Belgrad, Sarajevo, Skoplje, Dubrovnik, Praga.

Barometer je reduciran na morsko gladino.

Pregled vremena od 15. marca do 21. marca 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

15. Visok zračni tlak se vztraja v W in v okrožju Niša se je obrazoval delni maksimum (869). Depr. nad Belim morjem danes znatno poglobljena (784) in se širi v SW. Padalo je v SHS malo (v Skoplju sneg), več na črti Dunaj-Hamburg. Temperatura je porasla samo v NW, naročito mnogo je padla v SHS.

Nad Jadranom je nastala lokalna depr. (759) z zmerno burjo. V ostalem so premebe neznatne. Vedro je samo v našem Primorju in S Grčiji; deževalo je redkokje, sneži se N od Karpatov. N od Donave toplota pada S od nje se dviga, razun našega S Primorja in še niže.

ja (Bela Luka 758). — Razlike v pritiskih so zmerno, s tim je izključen pogoj jakim strujam. Vedro je v W in na Madžarskem do Belgrada. Deževalo je jako malo in sneži se v Varšavi ter Kijevu. Toplota pada od Anglije proti nam in v NE.

nem Primorju; obilno je deževalo v Grčiji in S SHS. Topleje je S in E od nas.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Table with columns: Location, Temperature values. Rows include Spitzbergi, Petrograd, Moskva, Stockholm, Varšava, Budapeat, München, Berlin, Seydisfjard, London, Paris, Lyon, Madrid, Aiaccio, Benetke, Rim, Messina, Atene, Sofija, Odesa, Aleksandria.

Največja loterija je loterija za Stadion. 456 dobitkov!

Opremljena SOBA

s posebnim vvhodom se takoj odda. Naslov v upravi lista pod št. 1915.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI:

FRANCOSKO - SLOVENSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Pretnar. Cena vez. Din 70.—

SLOVENSKO - FRANCOSKI SLOVAR.

Sestavil dr. Janko Kotnik. Cena vez. Din 70.—

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 6 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

DVA DIJAKA

sprijem na stanovanje in hrano po zmerni ceni. Instruktor v hiši. Naslov v upravi lista pod: 1982.

Zavarovalna družba

išče za svoj življenski oddelek v Ljubljani spretno in akviziterje pod najugodnejšimi pogoji. — Ponudbe pod: »Zivljenje« št. 2006 na upravo »Slovenca«.

Velika zavarovalna družba

potrebuje za zavarovanje proti toči za Štajersko in Prekmurje agilne zastopnike. Ponudbe pod »Dober zaluzek« št. 2007 upravi.

UCENKA

za strojno pletenje nožav, se sprejme. Kobald, Streliška ulica 24. 1998

POTNIK.

Sprejem mesto stalnega ali proviz. potnika takoj. — Naslov v upravi lista pod »Agilne« št. 2021.

Poslovodja

z večletno prakso v vodstvu trgovine z meš. blagom, starejša moč, želi nastopiti mesto s 1. apr. Naslov v upr. lista pod: »Kavcije zmožen« 2022.

Družabnik -ica

s primernim kapitalom, tudi krojač, šivilja ali pletilka, se sprejme v trgovino meš. blaga na deželi, na zelo prometni točki. V dosmrtno oskrbo starejša oseba po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1991.

Kravar

Sprejme se takoj na posestvu blizu Ljubljane pošten, trezen, zanesljiv, priden in miren kravar, ki je že bil v enaki službi. Plača po dogovoru. — Dopisi pod »Kravar« št. 2002 na upravo lista.

V Celju

ali v bližini želim MESTO. — Ceni, ponudbe upravi lista pod »Kontoristinja-prodajalka 1960«.

Njiva 3000 do 5000 m² pri Ljubljani ali v bližini, se kupi. — Ponudbe na upravi »Slovenca« pod »Njiva«.

LOKAL pripraven za manjšo meh. delavnico, se išče. Ponudbe upravi lista pod »Prostor 1999«.

PEKARNA

se vzame v najem v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo pod št. »Pekarna« št. 1921.

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta. Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Krompir

zdrav in prebran, dobavi Kmetijska zadruga - Ptuj.

KOKS - ČEBIN

Wollova ulica 111. Telefon 65

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvoru.

POLENOVKO

namočeno, MARINADE vseh vrst po konkurenčnih cenah, MORSKE in SLADKOVODNE RIBE dobite vsak dan v spec. trgovini »Riba« Gradišče 7 — Ljubljana.

V restavraciji

»Pod SKALCO«

Mestni trg št. 11 se točijo pristna ter pitna VINA. Preko ulice 1 Din ceneje. Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure SALONSKI KONCERT. — Ob nedeljah od 9. do 13. ure ZAJUTERKOVALNI KONCERT. 1939

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblek ANTON BOC, Ljubljana Seienburgova ul. 6. I, Gillice-Viz 48

Preprijčajte se

da kupite solidno in najcenejše tapetniško pohištvo pri Rudolff Sever Gosposvetska cesta 6 Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felcica Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Svilene

klobuke in slavnike

v veliki izbiri, solidno blago, nizke cene, priporoč. modni salon STUCHLY-MASKE LJUBLJANA, Židovska ulica 3

Skladišče

prostorno 1 lopa v mestu ali predmestju, in suho, in se vzame za stalno v najem. — Naslov se poiže v upravnistvu lista »Slovenca« pod št. 1961.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Slov. narodne pesmi

IV zvezek. Za moški, mešani in ženski zbor harmoniziral M. Bajuk. Besede zapisal dr. J. Debevec. Cena Din 16.—. Na te lahke in lepe narodne pesmi opozarjamo posebno podeželske zbere. Pesmarica je izšla v novem natisu.

Najboljše in najcenejše kupite darila za

Veliko noč

le pri „Nizki ceni“ IG. ŽARGI LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 3.

Raznega moškega, damskega in otroškega PERILA, raznih modnih NOGAVIC, ROKAVIC, ROBEV, velika izbira najmodnejših KRAVAT itd. Velika izbira za krojače in šivilje.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

DOMAČI VRT

Kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo Priredil M. Humek Cena Din 33.—, vezano Din 40.—

Priporoča se Vam za nakup in izvršitev

spalnic, jedilnic, gosposkih sob

pisarniške oprave, kuhinj in drugega pohištva, katero imam vedno v zalogi prvovrstno blago, za katero se jamči. — ANDREJ KREGAR, mizarstvo in zaloga pohištva, nasproti kolodvoru Vižmarje. Št. Vid nad Ejubljano. Zahtevajte cenik!

Poravnajte naročnino!

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je naša ljubljena, nepozabna mati, stara mati, gospa

Marija Bizjak

danes 23. marca ob pol 11. uri dopolne po kratki in mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere za vedno zatisnila svoje blage oči.

Pogreb se vrši v četrtek, 25. marca, ob 16. uri iz hiše žalosti, Rožna dolina cesta XV. št. 7, na pokopališče na Viču.

Zalujoče rodbine:

Bizjak, Habjan, Kirinič.

Umrla nam je danes naša ljubljena žena, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Franja Kastelic

soproga kroj, mojstra

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 25. marca ob 14. uri iz mrtvašnice deželne bolnišnice. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Nikolaja. Ljubljana, dne 23. marca 1926.

Globoko žalujoči ostali.

Ivan Jerše

vlakovodja v pokoju

dne 22. marca po kratki in mučni bolezni, 60 let star, previden s tolažili svete vere v Zagrebu mirno v Gospodu zaspal. Truplo nepozabnega pokojnika se prepelje v Ljubljano in se bo vršil pogreb v četrtek dne 25. marca ob 4 popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani. Ljubljana, dne 23. marca 1926.

Ana Jerše roj. Korbar, soproga — Iva Mušič roj. Jerše, Anica Ferjančič roj. Jerše, hčeri. — Milan Mušič, Mario Ferjančič, zeta. — Marjan in Janez, vnuka.

Mestni pogrebni zavod.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 40.000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Dr. Josip Vajjavec. Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Vajjavec. Cena vez. Din 65.—